www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 12-го серпня 1915. Ч. 94. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Thursday, August 12, 1915. N. 94.

НАСИЛЬСТВА МОСКАЛІВ НА УКРАЇНЦЯХ.

Німці здобули кріпость Ломжу. — Ново-Ґеорґієвск зовсім відтятий.

Побіда австрійських військ над Дністром коло Устєчка і Чернелиці.

Москалі стратили за послідних два дні знова понад 22.000 в полонених.

БЕРЛІН (бездр. телеґр. через Сейвіл, Л. Ай.), 9. серпня. — **„Союз для визволеня України", котрого осідок є у Відни, видав проклямацію, в якій протестує проти насильного, звірського і неукультурного поступованя російського правительства зглядом українського населеня.**

В ПРОТЕСТІ НАВОДИТЬ СЯ, ЩО У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ, В ХОЛМЩИНІ, НА ВОЛИНИ І ПОДІЛЮ РОСІЙСЬКІ ВІЙСКА НА ПРИКАЗ СВОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА ВСЕ НИЩАТЬ І ПАЛЯТЬ; А НАСЕЛЕНЄ АБО УБИВАЮТЬ АБО ВИСИЛАЮТЬ В ГЛИБ РОСІЇ, ДЕ ЇМ ЗАДЛЯ БРАКУ ПОЖИВИ І ОДЕЖІ ГРОЗИТЬ НЕМИНУЧА СМЕРТЬ.

„Союз для визволеня України" звертаєть ся у своїм протесті до всїх свобідних народів зі жаданем, щоби і вони своїм протестом причинили ся до усуненя нечуваних варварств російського правительства.

* * *

В останних днях редакція нашої часописи одержала кілька листів з місцевостий сеї части східної Галичини, в якій находять ся ще дотепер російські війска. Вісти, подані в отсих листах, потверджують вповні правдивість щодо звірства і насильств, яких Москалї допускають ся на наших братях в старім краю.

В листах з Васильковець (пов. Гусятин) і з Токів (пов. Збараж) доносять, що Москалї всїх мущин у віцї від 15 до 55 лїт засилають в глиб Росії. Дальше російські власти видали розказ викосити ще зелене збіже: всю худобу і коні упроваджують Москалї зі собою в Росию. Весь металь (зелїзо, мідь і т. д.), між иншим також і всї дзвони, Москалї вивозять до Росії.

Остали отже по селах лише старцї, жінки та дїти без хлїба і без худобини. Голодова смерть заглядає в очи нещасним жертвам.

Инший лист, надісланий вже з Росії, описує недолю наших братів, яких Москалї вивезли зі старого краю. Зі села Ушні (пов. Золочів) вивезли Москалї 38 мущин, між ними є також і місцевий сьвященик та учитель. 150 кільометрів гнали їх Москалї пішки. Тепер находять ся вони коло Києва, де під голим небом в холодї і голодї ожидають дальших приказів московських катів.

МОСКАЛЇ СТРАТИЛИ КОЛО УСТЄЧКА НАД ДНІСТРОМ 1.600 В ПОЛОНЕНИХ І 5 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

ВІДЕНЬ, 9. серпня. — Москалї розпочали над Дністром наступ і виконали кілька нападів на наші становища. Всї напади відбито з великими стратами для Москалїв.

Урядове оголошенє міністерства війни звучить:

„Наші війска під командою ген. Бальтіна-Пфлянцера ударемнили напади Москалїв коло Устєчка над Дністром. Москалї, полишаючи в наших руках 1.600 в самих лише полонених, були приневолені уступити. Москалї полишили також 5 машинових крісів.

„На прочій боєвій лінії здовж Золотої Липи і Буга панує розмірно спокій, лише від часу до часу відбуваєть ся перестрілка артилєрії".

Устєчко лежить над Дністром, на північ від Тернопіля недалеко буковинської границї.

ПОБІДА АВСТРІЙЦІВ КОЛО ЧЕРНЕЛИЦІ. — 2.822 ПОЛОНЕНИХ І 6 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

ВІДЕНЬ, 10. серпня. — Нинїшний урядовий звіт міністерства війни подає отсї вісти:

„Коло Чернелиці (на полудневім березї Дністра) австрійсько-угорські полки, полки з Побережа і краєва оборона взяли приступом перехід через Дністер, якого Москалї через довгий час завзято боронили. Притім полонили наші війска 22 російських офіцирів і 2.800 салдатів. Крім сього Москалї стратили 6 машинових крісів, богато возів і велику скількість ріжних воєнних матеріялів".

Місточко Чернелиця лежить над Дністром на північний захід від Городенки.

ВІЙСКА МАКЕНЗЕНА ЗБЛИЖАЮТЬ СЯ ДО ПАРЧЕВА І ВЛОДАВИ.

БЕРЛІН, 9. серпня. — Армія Макензена посуває ся дальше наперед на північ між Бугом і Вепром в напрямі Бреста литовського. Мале число і то лихих доріг спинює скорий похід. Страти Москалїв є великі.

Урядовий звіт доносить:

„Армія під командою Макензена переломила знова російську лінію: Остров-Ганси-Угруси, та посуває ся стало дальше на північ. Страти Москалїв з кождим днем більші".

Місцевости Парчів і Влодава є віддалені від Бреста литовського около 60 км.

АРМІЯ АРХ. ЙОСИФА ФЕРДИНАНДА РОЗБИЛА НА ДВОЄ РОСІЙСЬКІ ВІЙСКА. — ДАЛЬШИХ 2.000 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 10. серпня. — Головна німецька кватира подає отсї вісти про дальші успіхи в полудневій Польщі:

„Війска арх. Йосифа Фердинанда, розбивши Москалїв на північ від Любартова, розділила російські війска на дві части. Одна часть Москалїв утїкла через ріку Вепр коло Лєсновіц, друга часть переправила ся через ріку на північ від Баранова. Австрійські війска зовсїм очистили полудневий берег ріки Вепра з Москалїв і переслїдують їх дальше. Число полонених Москалїв зросло о дальших 2.000 салдатів.

„Австрійські війска заняли вчера Козн, положений на північнім березї ріки Вепра".

Місцевість Козн лежить у віддаленю 30 кільометрів на полудне від Лукова.

АРМІЯ ВОЙРША ЗБЛИЖАЄТЬ СЯ ДО ЛУКОВА ВІД ЗАХОДУ.

ВІДЕНЬ, 10. серпня. — Війска Войрша між Івангородом а Варшавою посувають ся скоро на схід. Праве крило сеї армії стоїть вже в злуцї з армією арх. Йосифа Фердинанда, яка машерує з полудня. Війска Войрша є віддалені всего около 30 кільометрів на захід від Лукова.

Урядове донесенє звучить:

„Війска ген. Войрша перейшли коло Гарволїна головний шлях, яких веде з Варшави на полудне до Люблина і посувають ся скоро дальше на схід в напрямі Лукова.

„На полудневий схід від Желехова прийшло до злуки армії Вайрша з лївим крилом армії арх. Йосифа Фердинанда".

Желехів є віддалений 30 кільометрів від Лукова, якого занятє є тепер головним предметом воєнних операцій полудневої і західної армії. Занятє Лукова має велике воєнне значінє з того приводу, що тут перетинають ся кілька головних шляхів зелїзничих.

НІМЦІ ЗАНЯЛИ ПРАГУ І ПЕРЕСЛІДУЮТЬ ДАЛЬШЕ УТІКАЮЧИХ МОСКАЛЇВ. — 5.000 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 9. серпня. — Німецькі війска, переправивши ся на другий берег Висли, заняли по короткій боротьбі Прагу, передмістє Варшави на східнім березї Висли. Москалї утїкають на схід в напрямі Седльца. Число полонених Москалїв виносить кілька тисячів.

Урядове оголошенє звучить:

„Наші війска здобули Прагу і посувають ся дальше у східнім напрямі.

„У Варшаві полонено около 5.000 Москалїв".

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ВЖЕ НА ЛІНІЇ НОВО-МІНСК—СТАНИСЛАВІВ.

БЕРЛІН, 10. серпня. — Німецькі війска ідуть тепер скоро наперед. Москалї утїкають, не пробуючи ставити дальшого опору.

Урядове донесенє звучить:

„Німецькі війска, які заняли були Варшаву, находять ся вже на лінії Станиславів—Ново-Мінск. Страти Москалїв ростуть з кождим днем".

Ново-Мінск і Станиславів є віддалені около 40 кільометрів на схід від Варшави. Їх віддаленє від Седльца виносить около 50 кільометрів.

НОВО-ГЕОРГІЄВСК ЗОВСІМ ВІДТЯТИЙ. — КІЛЬКА ФОРТІВ НАХОДИТЬ СЯ ВЖЕ В РУКАХ НІМЦІВ.

БЕРЛІН, 10. серпня. — Німецькі війска, які перейшли від півночи Буг а від полудня Вислу, відтяли зовсїм Ново-Георгієвск від головної російської армії. Кілька фортів вже упало. Скорий упадок кріпости є вже неминучий.

Німецький генеральний штаб доносить:

„Російська кріпость Ново-Георгієвск є окружена зі всїх сторін. Північні форти находять ся вже в посїданю наших війск".

Після вістий з Петрограду залога Ново-Георгієвска числить 40.000 до 60.000 людий.

(Продовженє на стор. 2-ій).

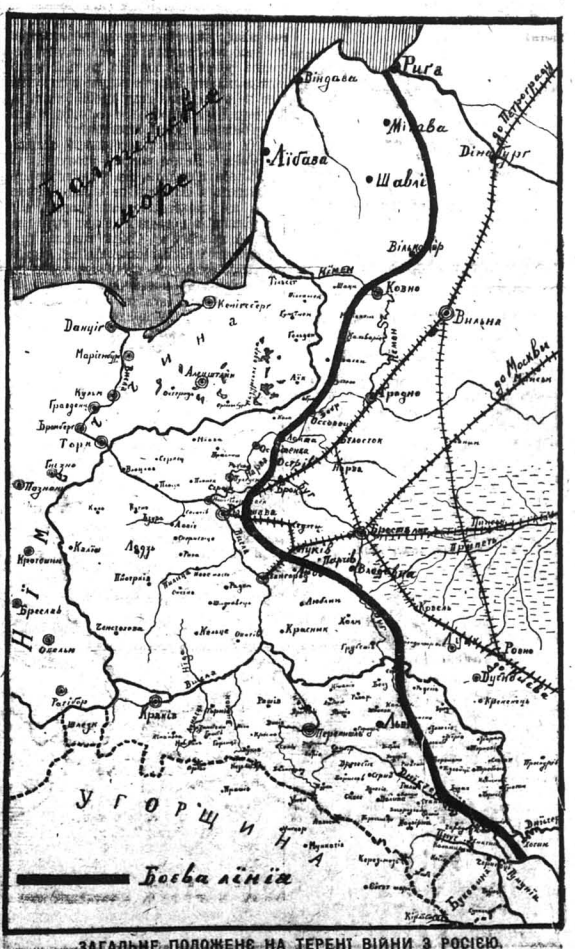

ЗАГАЛЬНЕ ПОЛОЖЕНЄ НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ З РОСІЄЮ.

Протягом послїдного тижня наступили великі зміни в середній части російської боєвої лінії. Москалї стратили дві сильні оборонні лінії, а іменно оборонну лінію над Вислою враз з кріпостями Варшавою і Івангородом та другу оборонну лінію здовж ріки Нарви враз з кріпостями Серощом, Пултуском, Рожаном і Ломжою. В руках Москалїв лишив ся ще лише Ново-Георгієвск, якого упадок може кождої хвилї наступити. Ціла головна російська армія утїкає тепер на схід, щоби ще раз пробувати щастя на новій і послїдній боєвій лінії над Бугом і Німеном, яка є скріплена кріпостями Брестом лит., Гродном і Ковном.

Коли в середній части боєвої лінії зайшли в останнім часї великі зміни, то на її обох крилах було майже спокійно.

Теперішна боєва лінія тягнеть ся ось-так:

В ГАЛИЧИНІ І НА БУКОВИНІ: Союзні війска заняли становища, почавши від румунської границї до Дністра, відтак здовж ріки Дністра, Золотої Липи і Буга аж до границї Росії коло Сокаля.

НА РОСІЙСЬКІЙ УКРАЇНІ І В ПОЛЬЩІ: Від російської границї іде боєва лінія через Володимир вол., відтак дальше правим берегом Буга майже аж до Влодави. Тут лінія звертаєть ся на захід і іде на полудне від Парчева і Лукова до Желехова.

Від Желехова тягнеть ся боєва лінія на північ через Ново-Мінск і Станиславів до міста Брок (над Бугом); відси в напрямі на північний схід від Осовця (над Бобром).

НА ЛИТВІ І В ПРИБАЛТІЙСЬКІМ КРАЮ: Від Осовця лінія звертаєть ся зовсїм на північ і іде посеред кріпость Ковно, відтак на схід від Шавлїв і Мітави аж до побережа Балтійського моря на захід від Риги.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand St., Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
$0.75 per 3 months	на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країн:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.
Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Всі мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висилаю чимовлена належить долучити мані-ордер або чек.
Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF NEWSPAPERS AND PERIODICALS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописи не звертає ся.

(Продовженє зі стор. 1-ої).

ЛОМЖА ЗДОБУТА. — 10.123 ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 10. серпня. — По здобутю форту ч. 4 німецькі війска заняли також місто Ломжу.

Головна німецька кватира подає отсї вісти:

„Війска під командою ген. Фальке переломили вчера пополудни укріплену лінію в Ломжі і взяли приступом форт ч. 4. Нинї досьвіта ціле місто опинило ся в наших руках.

„На полудне від Ломжі наші війска перейшли вже шлях, який веде з Ломжі через Острів до Броку (над Бугом).

„Від 7. серпня полонили ми в битвах, які відбували ся в тій околиці, 23 російських офіцирів і 10.100 салдатів".

Ломжа, се послїдна російска кріпость над рікою Нарвою, яка опинила ся в руках Нїмців.

НІМЦЇ ЩОРАЗ БЛИЗШЕ КОВНА. — 530 ПОЛОНЕНИХ, 4 ГАРМАТИ І 8 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

БЕРЛІН, 10. липня. — Нїмецькі війска підступають чимраз близше під форти Ковна. Від півночи і від заходу тяжкі нїмецькі гармати розпочали вже острілювати кріпость.

Звіт головного нїмецького штабу звучить:

„Острілюванє фортів Ковна відбуваєть ся дальше.

„В часї приступу взяли ми в полон 530 Москалїв, між тими трох офіцирів, та здобули 4 гармати і 8 машинових крісів".

—o—

КОРИТОВСЬКИЙ УСУНЕНИЙ, А НА ЙОГО МІСЦЕ НАМІСНИКОМ ГАЛИЧИНИ ІМЕНОВАНИЙ ГЕНЕРАЛ КОЛЯРД.

КОПЕНГАҐЕН (Данія), 27. липня. — **Цїсар Франц Йосиф усунув з уряду намісника Галичини др. Витовта Коритовського, а на його місце іменував намісником генерала Германа фон Колярда.**

Повисшу відомість одержала польська часопись „Дзенник Звйонкова" в Шікаґо, Ілл., від свого кореспондента І. Ковальчика з Копенгаґен.

—o—

НА МОРЇ:

ТУРКИ СТРАТИЛИ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ „КАЇР-ЕД-ДІН БАРБАРОССА".

ЦАРГОРОД, 9. серпня. — **Турецьке міністерство оголосило нинї втрату воєнного корабля „Каїр-ед-дін Барбаросса". Майже цїлу залогу вдало ся виратувати.**

Висше згаданий корабель був побудований в р. 1891 в Нїмеччинї і належав зразу до нїмецької фльоти. В р. 1910 викупила його Туреччина. Корабель числив около 10.000 тон.

НІМЦЇ ЗАТОПИЛИ АНГЛІЙСЬКИЙ КРУЖЛЯК „ІНДІЯ".

БЕРЛІН, 10. серпня. — **Нїмецька підводна лодка затопила анґлїйський помічний кружляк „Індія" недалеко побережа Швеції. Корабель числив 7.900 тон. Лише 80 особам зі залоги удало ся виратувати завдяки шведському кораблеви.**

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ СОЙМ.

II. Місце, час і спосіб скликаня.

Коли Сойм потрібний нам на се, щоби заінтересувати чужинцїв нашою справою, то з природи річи випадає вибрати таку місцевість, де концентруєть ся полїтична думка. Таким містом в Америцї є Вашінґтон, як столиця Злучених Держав і Ню Йорк, як найбільше місто в Америцї. Вашінґтон о стільки для нас недогідний, що там нема нашої орґанїзації, не було би отже кому заняти ся технїчними приготованями, а також за великі були би копти, бо в околици анї у самім містї нема наших людий. Тому лишаєть ся для нас Ню Йорк, метрополя Злучених Держав, осїдок найвпливовійшої преси, полїтичний осередок майже всїх неамериканських народів і осередок нашої еміґрації, бо тут наша найбільша кольонія. Впрочім богато инших моментів промовляє за скликанєм Українського Сойму до Ню Йорку, але годї їх всїх наводити. Сама фірма „Ню Йорк" вже за себе говорить.

Щодо часу скликаня Сойму, то з початком війни була загальна думка, щоби його скликати сейчас на початку мирових переговорів, отже безпосередно по скінченю війни. Тимчасом війна тягнеть ся в безконечність, а пекучих народних справ нагромаджуєть ся щораз більше. Ізза того виринає потреба в як найкоротшім часї скликати Сойм, щоби зазначити наше засаднич становище, а опісля вибрана Соймом народна репрезентація мала би держати палець на живчику народного житя і народних інтересів. Коли би показала ся потреба скликаня ще одної манїфестації, чи з'їзду підчас мирових переговорів, то тим вже заняла би ся згадана народна репрезентація. На кождий випадок скликанє Сойму є пекучою справою, але не є наглою і тому треба би вибрати такий час, щоби все як слїд, навіть в дрібничках мож приготовити.

Та найтяжша річ є спосіб скликаня Сойму. Певно кождий зрозуміє, чому. Треба признати, що українська суспільність в Америцї не є виробленою, нема ще скристалізованих партій, мимо ріжниці в поглядах деяких ґруп людий. А прецїнь на Соймі повинні бути репрезентовані по можности всї відтїнки українського громадянства, щоби постанови Сойму могли бути для всїх обовязуючими. Розуміє ся, що годї всїх притягнути на Сойм, але всїм треба дати можність взяти участь в нарадах; хто не явить ся зі своєї вини, не буде мав права опісля виступати проти постанов. Впрочім годї нам приймати польське „ліберум вето" (не дозволю!), яке довело Польщу до згуби.

Виринає знова питанє, хто мав би скликати Сойм. Розуміє ся, що тут знова виринуть трудности ізза амбіції поодиноких орґанїзацій, які ведуть конкурентцїйну борбу. У виробленій суспільности справа йде легко: найсильнїйша партія запрошує репрезентантів инших партій на нараду, вибирають ся окремий комітет для сеї справи і опісля появляють ся в орґанах партій згідні поклики. Між американськими Українцями се тяжше до переведеня, як вже вказує сам досьвід утворення Тимчасового Комітету на початку війни. Тут треба би йти иншою дорогою. Хтось повинен скликати підготовляючі збори, в цїли вибраня соймового комітету і на тих зборах виступити з конкретним предложенєм, який мав би бути склад сього комітету. Розуміє ся, що вже в самім комітетї повинні бути представники що найменше головних напрямків української суспільности в Америцї. Але тут треба щирости. Коли одна „партія" схоче другу перехитрити, то се відібєть ся опісля. Між дїти одного народу і в роботї для спільного добра не повинні себе взаїмно обманювати.

Та найважнїйша річ в такім підготованю є становище преси. Коли соймовий комітет не буде мати всїх українських часописий за собою, а зглядно, коли якийсь орґан зачне сейчас виступати напасливо не лише на саму роботу, але навіть на особи, то тяжко буде провадити дїло. Нераз є і добра воля у людий, а знайдуть ся амбітні одиницї, котрі задля того лише, що не вони провадять справу, розбивають найкрасші початки. Що з сього виходить необчислима шкода, се само собою розуміє ся. І тому часописи рішучо не повинні містити напастий і неумотивованих статий, хоч би вони походили і від найбільших прихильників даної часописи. Критика всюди потрібна, але критика повинна мати на цїли загальне добро. Впрочім кромі преси є ще й инші дороги, коли хто хоче дати здорову і добру раду.

На закінченє мушу повторити ще раз твердженє, що скликанє Сойму залежати-ме у великій мірі від морального поперття українських часописий.

Др. С. Демидчук.

КАРНІҐДНА КРИТИКА.

В 178. числї філядельфійської „Америки" (з дня 7. серпня 1915) знаходимо довгеньку передовицю п. з. „Камо грядем?" У тій статї говорить ся між иншим про те, що австро-угорський міністер заграничних справ, барон Бурян обіцяв польському національному комітетови заслужену заплату за великі жертви майна і крови польського народу. „Америка" рада би знати, чи Австрія в відповідній формі відзначить се нам, „Тирольцям Сходу" за давнїйшу і теперішну льояльність. „Фактом неоспоримим є се, — мовить „Америка" — що ми до тепер навіть найменшого натяку від австрійського правительства не маємо про нашу будучу судьбу в Австрії по скінченій війнї".

„Америка" дивуєть ся, чому воно так стало ся і знаходить відповідь на своє питанє в ось-таких міркованях:

А може воно так є: коли Україїнцї про нїчо не упоминають ся, то австрійське правительство не тілько, що їм нїчо не дає але і нїчо не обіцює. А се дуже може бути. Тоді вина і тяжка відвічальність перед історією і народом спадає на сих людий, що або самі взяли в свої руки провід або нарід віддав їм сам керму у їх руки. Коли польський національний комітет міг вручити правительству меморандум і дістати на нього відповідь, то чи також українська парляментарна репрезентація не знала як отвирають ся двері до офісу барона Буряна? Чи може ті двері зачинені перед ними? Та чи воно так є, вони повинїй сего спробувати хотяйби тільки з самої цікавости. А може вони до тепер ще самі того не знають, чого вони властиво хочуть і чого мають жадати? А може вони все, що роблять, то так собі, по »рутеньски«: що еще час і що австрійський уряд вже сам буде почувати се до вдячности? А може не мають відваги жадати чогось від правительства а виднїйші одиницї вже поділили поміж себе всї уряди в будучій Українї? Або може нема між ними одного виробленого погляду на справу і може тратить всю енерґію на міжпартійні і особисті спори? Може і їх теперішна політика стала продажною і фамілїйною, кумівською, як се було в випадку першорядної ваги перед війною? А може програма одної частини нашої репрезентації не находить апробати другої частини? Може деякі людиї змонополізували патріотичну роботу? Може одиницї роблять політику на власну руку без загальної контролї і то для власного інтересу? Може дехто надто лиже руки Полякам? Щоб не було тепер так само, як з компромісом що до виборчої реформи до галицького Сойму.

Чому »Боєва управа« злєгковажила і загирила автономію Січових Стрільців і чому згодила ся на чужого команданта для них, хоч були свої відповідні на се людиї?

А може вони, то значить наша репрезентація така коротколора, що за миску сочевиці, підмогу матеріяльну на пресу і запомогу для народа — відступає від принціпів національної самостійности або автономії?

А може дають ся водити за ніс ґрафови Штірковi? Він се уміє! Чи нема знова яких компромісів з Кодом Польським і його теперішним пресесом, Біліньским?

А може частина репрезентації змонополізувала пресу і при її помочи ще і нарід деморалїзує? А може провідники-лїдери надто уступчиві згідом ряду і тому не мають поперття у других? Може є борба в самім нутрі репрезентації а правительство хотяйби навіть і хотїло, то не знає з котрою стороною конферувати, або попросту користає з того і обі фракції за ніс водить?

Єслиб — хрань Боже — так мало бути, то нехай ті, що стоять тепер при кермі, памятають, що страшна клятва народу спаде на їх голови і їх память осудить історія і Бог. Честь і будучність народа, то нїчий приватний талан, яким можна самовільно орудувати або його закопати в землю.

Дай Боже, щоб воно так не було, щоб сї виписні слова були тільки здогади і ще зрозумілі натяки.

Однак: Caveant Consules!

Так не пише нїколи шануюча себе газета. Так пишуть лише кайдальні газети, так писав львівський „Руский Селянин", видаваний за гроші ославленого польського комітету для виборчих розбоїв. Але так не повинен писати орґан епископа, орґан християнського „Провидїня" і орґан „Американської Руської Ради", коли він не хоче зачисляти себе до катеґорії згаданих часописий.

Всї висше наведені здогади „Америки" кривдить у високій мірі нашу полїтичну репрезентацію у Відни, кидають важке підозріне на людий, які нашому народови нїколи нїчим не спроневірили ся, яких випробувану характерність цїнили доси навіть найтяжші вороги Українцїв.

Що значать на приклад такі слова „Америки": Може і їх теперішна політика сталась продажною і фамілїйною, кумівською, як се було в випадку першорядної ваги перед війною? Може деякі людиї (sic!) змонополізували патріотичну роботу? Може одиницї роблять політику на власну руку без загальної контролї і то для власного інтересу? Може дехто надто лиже руки Полякам? Щоб не було тепер так само, як з компромісом що до виборчої реформи до галицького Сойму.

Поученя і осторогу „Америки" на адресу Загальної Української Ради у Відни є написані точнїсінько так, як пише прим. кацапська „Правда", котра каже, що жертви складані американськими Українцями на вдови і сироти в старім краю, опинять ся в кишенях „мазепинскихъ пасичеревовъ". „Америка" є свідло поінформована про ріжні стародавні справи, коли приміром каже, що польські леґіони Підсудського, які борють ся по стороні Австрії, стоять під командою Николая Николаєвича.

На всї питаня „Америки" ми могли би відповісти дуже основно знаними загально фактами з дотеперішної дїяльности Загальної Української Ради, але чи се поможе гордій і зарозумілій „Америцї"? Ся газетка „за миску сочевиці" вирікасть ся навіть українського імени, не робить зовсїм нїчого для української справи, а щойно тепер зачинає свою „роботу" і то відразу найпростїйшою в сьвітї кирпею. Хто дав „Америцї" моральне право подавати в сумнїв і підозріне дїяльність нашої найвисшої полїтичної репрезентації у старім краю? Які докази має „Америка" на се, що „частина сеї репрезентації змонополізувала пресу і при її помочи ще і нарід деморалїзує"? Де, в якій старокраєвій часописи, в котрій статї і в котрім місци знайшла „Америка" сю деморалїзацію? Які докази має „Америка" на те, що „Боєва Управа" злєгковажила і загирила автономію Січових Стрільців?

„Америка" навіть сама не вірить у свої підозріня і висказує бажанє, щоб „її слова були тільки здогади і але зрозумілі натяки". Попо-ж отже пускати у сьвіт такі „здогади" і такі „але зрозумілі натяки", таке плюгавство? Попо засївати в серця людий зневіру до своєї найвисшої полїтичної репрезентації, вибраної свобідно народом і надїленої його повним довірєм? Коли та репрезентація справдї чимнебудь супроти свого народу провинила ся, то чому „Америка" не скаже сього виразно, не назве річи по імени? Чи стрілянє зза угла можна назвати геройством? Таких „стрільців" у теперішних часах вішають на першім ліпшім дереві і то без нїякої судової процедури, без нїякого пардону!

Щастє, що з „Америкою" нїхто нїколи не числить ся, нїхто не зважає на її високо патріотичну ревність. Ми певні, що навіть розумні читачі сього „християнського орґану" осудять небувалу доси у нас кирпню — і се буде перша нагорода „Америки" за її „здогади" і „натяки" на адресу Загальної Української Ради у Відни. Друга нагорода і ще дальші — прийдуть пізнїйше. Всьо в своїм часї і у відповідним місци...

Caveant Consules!

ОСНОВАНЄ „НАРОДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ", ІНФОРМАЦІЙНОГО БЮРА ДЛЯ НАШИХ ЗЕМЛЯКІВ В АМЕРИЦЇ.

Вже від довшого часу богато наших земляків зі Злучених Держав, з Канади і зі старого краю звертали ся часто до нас за ріжними вказівками і радами. Дотепер полагоджувала сї справи редакція і адміністрація часописи „Свободи".

Однак в послїдних часах з приводу війни в Европі стало напливати щораз більше листів з просьбами о удїленє ріжних інформацій. Тому, щоби прийти в поміч нашим землякам, ухвалено на останнім засїданю Української Народної Ради заложити інформаційне бюро під назвою „Народна Канцелярія".

При основаню отсего інформаційного бюра мали ми на думцї також і се, щоби охоронити наших земляків перед визиском ріжних мантїїв і несовісних аґентів, які, користаючи з воєнної метушнї, витуманюють від наших людий гроші, обіцюючи їм за се ріжні услуги і інформації, яких дати не є вспілї.

„Народна Канцелярія" віднесла ся до всїх важнїйших комітетів, товариств та до всїх часописий в старім краю з просьбою о поміч в сїй для наших людий так важній працї.

До обсягу дїланя „Народної Канцелярії" будуть належати отсї справи:.

1) Удїлювати вказівки і посередничити при висилцї листів, гроший і посилок для наших людий, які находять ся в старім краю, на вигнаню або в полонї.

2) Удїлювати інформації і вишукувати місце побуту кревних та знакомих в старім краю, Злучених Державах і Канадї.

3) Удїлювати поради в справах спадкових, процесових, військових і т. п.

Маємо надію, що наша суспільність радо прийме до відома основанє „Народної Канцелярії" і з повним довірєм буде до неї відносити ся.

„Всї листи належить посилати на адресу: Information Bureau, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Всякі оголошеня, загальні вказівки і поясненя будемо містити в часописї „Свобода", яка нинї розходить ся в 20.000 примірників по всїх місцевостях Злучених Держав і Канади.

Українська Народна Рада.

ПРОСЬБА О ПОМІЧ ДЛЯ ПОЛОНЕНИХ В РОСІЇ.

З австро-угорського Ґенерального Консуляту в Ню Йорку одержали ми до поміщеня отсе письмо:

„В отсю пору великої війни на цїлім сьвітї приходить ся многим людям зносити страшні терпіня і переживати чорні днї недолї. **Та найтяжша недоля стрінула ряди тих хоробрих героїв, які попали ся в російську неволю. Богато тисячів заслано в глибоку холодну Сибір.** Як великі муки прийшло ся їм перебути вже в часї транспортованя, се зможе собі лише сей уявити, хто знав Сибір в отсю пору.

„Запомогова акція, яка на велику розміри ведеть ся в старім краю, не може обняти тих нещасливих заслańців на Сибіри. Тому є се обовязком Нїмців, Австрійців і Угорщан зробити все, що лише лежить в їх силї, щоби бодай найконечнїйшу поміч дати нашим нещасливим братям. Кождий повинен після своїх сил помогти!

„І чи ми можемо жити тут безжурно, коли знаємо, що по тамтій стороні Тихого океану, далеко від вітчини, в холодній Сибіри, тисячі наших братів терплять найстрашнїйші муки і нужду? Голодні, обдерті і босі коротають страшні хвилї неволї...

„Комітет запомогової акції для полонених в Росії упросив собі поміч російського посольства в Пекінї (в Хінах), котре радо згодило ся в отсїй справі помагати: Отсей комітет стоїть під протекторатом американського посольства в Петроградї і американського консуляту на Сибіри, під котрих опікою стоять під теперішну пору всї Нїмцї, Австрійцї і Угорщани в Росії. Управа згаданого комітету запевнила собі також поміч довірених визначнїйших осіб, котрі є горожанами невтральних держав і котрі яко такі можуть особисто удержувати зносини з полоненими. Вони будуть обїздити табори, в яких находять ся полонені, та будуть старати ся о се, щоби посилки для полонених доходили певно і скоро на місце призначеня.

„Передівсїм конечною є поміч грошева. Крім сього на підставі присланих достовірних звітів показуєть ся також велике запотребованє верхної одежі, теплої спідної одежі, біля, шапок, рукавиць, а передівсїм чобіт. Щоби сему як найскорше зарадити, комітет старасть ся передівсїм о одїж, о скільки на се позволяють зібрані фонди. Дотепер зложено на отсю цїль около 10.000 долярів. Після поверхового обчисленя треба найменьше двайцять разів більше, щоби подати бодай найконечнїйшу поміч. Нужда є велика і скоро треба їй зарадити!

„Грошеві жертви просить ся ласкаво посилати на адресу ц. і к. Генерального Консуляту в Ню Йорку; инші посилки просить ся відсилати впрост на адресу ц. і к. Консуляту в Сан Франціско, Каліфорнїя, причім треба при посильцї зазначити: „Запомогова акція для нїмецьких, австрійських і угорських полонених в Сибіри".

„На кождий даток одержать жертводавцї поквітованє. Від часу до часу комітет оголосить звіт з переведеної акції запомогової.

„Крім грошевих жертв було би також дуже пожадане посилати: вовняне одїнє, коци, вовняні рукавицї, і т. п. Отсї річи, як про се вже повисше була згадка, просить ся посилати впрост до ц. і к. Консуляту в Сан Франціско. Каліфорнїя, щоби заощадити час і непотрібні видатки. До тутешного консуляту належить посилати лише грошеві жертви, які будуть разом відісланї на руки висше згаданого Комітету.

„Ц. і к. Генеральний Консулят в Ню Йорку".

ПРИМІТКА: При посилцї гроший і посилок для воєнних бранцїв за посередництвом почти Злучених Держав прилягують посилаючим ріжні полекшиї щодо коштів пересилки.

Точні інформації про висилку гроший і посилок для воєнних бранцїв подамо в слїдуючім числї нашої часописи.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА! СКЛИКУЙТЕ ВІЧА В СПРАВІ ВОЄННОЇ ЗАВЕРУХИ! ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ!

ВІСТИ ЗІ ЛЬВОВА.

Редакція відомости „Свобода" одержала звідомлене „Нове Слово" від числа 1. до ч. 11. включно (від 23. червня до 4. липня с. р.), з якого подаємо цікавійші вістки, які отсе передруковуємо:

Від Митрополичого Ординаріяту.

Гр. кат. Митрополичий ординаріят оголосив таке оповіщене: Подасть ся до відома вірних, що згідно з зарядженем відправить ся у всіх церквах Архидецезії торжественне благодарственне богослужене з нагоди побіди австрійської армії і німецького союзника над російською армією, а тим самим з нагоди освободженя нашого краю від ворога — в неділю дня 27. червня с. р. В архикатедральній церкві св. Юра у Львові відправить ся Соборна Служба Божа в найблизшу неділю 27. червня о год. 9½, на котре запрошуєть ся всіх вірних. Рівнож подасть ся до відома, що вже заряджено відправлене Поминального Богослуженя за душу б. п. Архикнязя Франца Фердинанда і Його Найдостойнішої Подруги б. п. Княгині Софії в річницю замордованя їх в Сараєві — на день 28. червня 1915 р. у всіх церквах Архидієцезії. При Богослуженю подасть ся інтенція за б. п. Цісаря Фердинанда. Соборна Служба Божа в Церкві св. Юра відправить ся дня 28. червня 1915. о годині пів до девятої рано при участи всего архикатедрального духовенства. У второк дня 29. червня 1915 р. о годині пів до девятої рано відправить ся в Церкві Преображеня Господнього (Народного Дому) архиєрейске богослуженє при участи всего львівського духовенства на інтенцію Його Величества цісаря Франц Йосифа I. і Його Високодостойного Дому з подякою Всемогучому Богу за увільнене сеї Церкви від насильного опанованя її схиматиками і упрошеня Божої ласки для сеї Сьвятині дарованої Українцям, греко-католикам Львова, великодушно нашим Найдорожшим Монархом і здвигненої лептами українського народу. Для вияснення правди і дійсного стану, чого не можна було зробити за панованя нарожого російського правительства, Митрополичий Ординаріят заявляє, що мимо грольб, насильств і підступу не відступило Архикатедральної Церкви св. Юра за весь час ані разу російським православним духовним на ніяке богослуженє ані соток других церков. За те греко-католицьке духовенство всіх трех дієцезій понесло тяжкі жертви, томлячи ся в тюрмах разом з родинами, і перетерпіло утрату своїх парохій, неправно їм забраних і утрату всего свого майна. Церков Преображеня Господнього (Народного Дому) забрано на приказ російського головнокомандуючого, як також насильно на приказ російських властий відбули ся кілька разів богослуженя в церкві Успеня Пресв. Богородиці. Докази на всі ті обставини є в руках Ординаріяту, а Митрополичий Ординаріят не занедбав ніколи нагоди, щоб проти сього насильства протестувати, хотяй не було в його силі спинити се насильство.

Архиепископ Евлогій — рабівник.

Ревний ворог українства, автор ординарних брошур проти унії, архиепископ Евлогій при своїм виїзді зі Львова обікрав мешканя д-ра Шарського на Ясній улиці, забираючи всі його річи і меблі зі собою до матушки Росії. Так робить не перший-ліпший салдат, — але „князь російської церкви".

Промова України до архикнязя.

Щодо побуту архикнязя Фридриха у Львові подає „Нове Слово" ч. 3 з 25. червня с. р. промову панни Наталки Пулюївної, яка іменем львівського українського жіноцтва витала (по німецьки) начального вожда австрійської армії. Промова в перекладі звучить: Ваша Цісарско Королівська Високосте! Я не всіла сказати того — що хочу сказати — бо наші серця западто схвильовані, надто щасливі! Я знаю лише, що так як моє серце чує, — чують серця всіх Українок, в яких імени я витаю Його Цісарско Королівську Високість, все наше славою вінчане військо і наших Союзників Освободителя з тяжкої російської неволі. Наших Батьків, Братів, Синів і Мужів держав наш страшний ворог тут по вязницях, — а богацько їх пігнав він у Сибір. Та все-таки удалось нам много їх скрити. Тепер вони всі з радостю стануть в ряди, щоби боротись за нашу Віччину і за нашу сьвяту Україну. А ми жінки України віддаємо їх раде, за нашу сьвяту справу як наше найдорожше. Більше вже не всіла ми зробити". Відтак вручила вона архикнязеви китицю цьвітів з синьо жовтими лентами, а архикнязь, що видко дуже зацікавив ся промовою, зворушений серденно подякував їй, а кажнно за по довшім часі передав свому адютантови.

Народна Торговля.

Отсей інституцій, найгорше з наших економічних створинень, помимо дивоглядних матеріяльних страт в часі страшної війни, бо на пр. її складя в Рогатині, Мостисках і Сяноці цілковито знищено, мимо того, що поважне число начальників складів і помічників покликано до військової служби, „Народна Торговля" удержала ся на своїй поважній позиції і вела без перерви своє торговельне діло. Крім зосмотрених своїх складів в товарі, головна каса „Народної Торговлі" виплачувала без огляду на мораторію вкладникам без ограничеча їх вкладки в короновій валюті, чим в великій мірі причинила ся до улекшеня гіркої долі неодній родині. Виплата вкладок виносила суму К 130.000, — як висше сказано, виключно у валюті короновій. Колиб у нас було більше таких інституцій, якою є наша „Народна Торговля", можна би було в нинішних невідрадних обставинах з великою підмогою служити нашому народови.

На Сибір.

Редактора „Нового Слова" п. Миколу Курцебу арештували московські жандарми ще дня 17. лютого с. р. У львівській тюрмі тяжко, по варварськи знущали ся над ним, підаючи його навіть побоям за те, що не захотів виявити назвиск оставших у Львові Українців. Дня 28. мая с. р. вивезено його разом з д-ром Володимиром Охримовичем, о. д-ром Мироном Горникевичем, д-ром Миколою Шухевичем, о. д-ром Осипом Боцяном і п. Неділкою на Сибір — в снісейську губернію.

Відпоручники Українських Січових Стрільців у Львові.

До Львова прибули відпоручники Українських Січових Стрільців. Сотник Осип Семенюк, підхорунжий Роман Леонтович і вістун: Микола Балицький і Юліян Оборський. В стрілецьких справах приймають вони щодня рано від 9—12 і сполудня від 4—6 в льокали „Сільського Господаря" при ул. Зіморовича 20.

Штучка львівських москвофілів.

Під таким заголовком помістив жидівський „Таґблят" з дня 23. червня с. р. отсю повинку: „Як довідуємо ся, послідний указ російського губернатора про висилане мущин у віці від 18 до 50 року жити був штучкою москвофілів. Не було в нім ані згадки про якесь згвореннє карою; був се указ — но указ, мовляв: „робі собі, що хочеш". Се противне російській практиці, яка за кожду дрібницю розділювала щедро нагайки, тюрму і грошеві кари. Пояснюють се так, що се справка москвофілів з рядів Грабського, Васільського і їх компанії. Будучи політично скомпромітованими, побоювали ся вони, що коли самі вийдуть до Росії, не будуть вже ніколи могли вернути ся до Австрії. А вжеж, що і Грабському жаль було його професорської платні, а Васільському палати „Слова Польського"; тож порадили ся і вистарали ся о згаданий указ. Буде називати ся се, що вони мусіли виїхати. Хотіли мати претекст повернути до Австрії. І то то тім, як ганебно зрадили Австрію і викупали ся в нашій крови". Редакція „Таґблятту" кінчить повинку свою зазивом до згаданих висше панів, щоби остали в істинно-руській імперії і не пробували вже ніколи ущасливлювати Галичину своїм поворотом.

Депутація Українців міста Львова у намісника Коритовського.

Коли явна ся в освободженім Львові представник цивільних властий намісник д-р Коритовський, удалась делеґація комітету Українців міста Львова, зложена з нотаря Онишкевича, шкільного радника Сидора Громницького, надрадника Юліяна Січинського, консисторського радника о. Юл. Давровича та горожанина м. Львова п. Софрона Ференцевича, щоби йому представити теперішні потреби українського населеня міста Львова. Намісник приняв депутацію дуже вічливо, в тогели Жоржа, де тоді хвилево замешкав, бо російські шулаки так основно очистили мешкане намісника, що навіть позабирали паркети з підлоги. В імени депутації промовив п. Онишкевич. В своїй промові порушив бесідник між иншим справу усунення українських вивісок і здвиги українських оголошень та просив о поміч для шпиталя „Українських Самаританок", українських захоронок і голодового комітету. Намісник вислухав депутацію про свою зичливість для українського народу; які давав дав при уховленю виборчої реформи до сойму і заходах Українців о університет з осідком у Львові та прирік і надалі з цілою безсторонностю і великою зичливостю підлагувати ся справами українського населеня міста Львова, а взаємну ярсеня у Українців о ширість і підмогу в його заходах і праці. Наконець зложив намісник на потреби шпиталя „Українських Самаританок" та на українські захорони у Львові суму 2.000 корон.

Посол Брайтер в Полтаві.

В кілька місяців по вивезеню посла Брайтера до Росії повнодили йому російські власти жити у Києві. Кацапська газета „Прикарпатская Русь" писала тоді, що давіла сей вихлопетаня Дудиковича і Савенко. Мабуть Дудикевич, побоюючись, що Брайтер за много знає про його „сделки" (девотрі з них много компрометують Росію), хотяй йому в сей спосіб підобрати ся. Опісля мав Брайтер перенести ся до Полтави, де жиє в домі тамошнього жидівського рабина яко його гість.

Безталанний Щирець (поле Львова).

Після першого походу Москалів на захід, Щирець остав весь в руїнах. Остало лиш кілька домів у місті та під горою. Тепер — як доносить — Москалі при відвороті уставили ся знова на горі і умістили машинові карабіни на церкві. Вислід був той, що церков розвалено, а також 12 осіб вибло жертвою. — Зруйновано також Комарно, Розаливку, Кліцко, частину Фалькенштайна і фабрику на Бучалах.

На могилі бл. п. Адама Коцна.

В річницю смерти бл. п. А. Коцка (1. липня) в мурах нашого львівського університету зібрала ся на його могилі львівська громада, щоби віддати честь і пошану борцеви за права українського народу. Між присутними була також делеґація Українських Січових Стрільців з п. сотником Семенюком. Панахиду відправив о. Яримович, співав хор „Бандуриста". Коротку принагідну промову виголосив п. Федь Федорців, почім відіграно національний гимн „Ще не вмерла Україна".

„Удрали в свой Суздаль".

„Вкінци прийде ще день відплати", — ті слова пісні пригадують ся нам, коли переглядаємо спис визначнійших москвофільських діячів, які ще донедавна в часі московської навали стали ненадійно великими людьми та верховодили всюди ся сірі туси. Тепер мусіли вони втікати за військами білого цара, та, кажуть, пайшли в Росії дуже неприхильне приняте тому, що тамошна суспільність, знеохочена вже до війни, бачить в них частинних виновників зловісної для Росії війни. Повтікали споміж кацапів: Микола Третяк, член „Народного Совіта", аскультант Дейницький, який застеріг собі в листі до зверхних властий поворот до служби та Лужецький, співробітник „Прикарпатскої Руси", а вкінци один із вшехпольських менерів радник д-р Соха, який, як кажуть, належав до штабу Грабського. Москвофільські адвокати майже в комплеті перенесли ся до Росії. Крім амбасадора д-ра Дудикевича виїхав д-р Глушкевич, „градоначальник Перемишля", д-р Сохоцький, давнійше адвокат в Турці, а в перших часах окупації секретар львівського „уездника" ґр. Ламсдорфа, д-р Іван Добрянський, адвокат і доцент університету, Дорожинський, а також всій добре звісний шнехполяк д-р Сумпер-Селянський, оборонець Бендасюка, який в часі вибухи зачетів для урядників висказав ся, що се послідний вже слід Австрії". Показало ся, що у Львові скорше це стало нам меценаса ніж Австрії. Майже всі ті господиноне набили собі добре кишені в часах окупації. Російська поліція арештувала богато найневинніших людий, а потому пускала їх за гроші.

Утеча Куликівців.

З Куликова дістало львівське „Нове Слово" такий лист: Вже вдруге перейшли ся через наше місточко воєнна буря. Перед наближаєм наших побідних армій огорнула тутешнє населене жаска незвичайна дурійка. Зараз тутешних міщан, як звичайно буває, в справах політичних доволі бивдуючих, дав ся збаламутити кількох московфільським мандарам, які намовили міщан до переходу на православе, спровадили батюшку та виєдали для одинійшого населена ріжні підмоги від Москалів. З хвилею, коли стало певним, що Москалі не устоять ся в Куликові, розпустили москвофільські проводирі сплетні, що „Германець", який ось наближаєть ся, все по дорозі палить та мордує, чим викликали такий переполох поміж населенєм, що всі мущини і жінки, в паніть ті, яких мужі тепер на війні, попакували ся, та з дітьми і худобою та движимим майном повтікали до Росії. Зі собою забрали також ціле уладженє церкви. Нині представляє Куликів дивоглядний вид. З цвитучого доведавна та людного місточка лишило ся тільки кілька родин Жидів та Поляків. Можна іти улицею та не стрінеть ся ніякого чоловіка, хиба деде споза угла виглине який старець або жінка.

З Камінки Струмилової.

З Камінки Струмилової доносять до львівського „Нового Слова", що Москалі уступаючи, арештували і вивезли зі собою звісного українського діяча о. декана Михайла Цегельського з Камінки Струмилової, батька посла д-ра Льонгина Цегельського, і Івана Вертипороха, управителя ніколи в Сільци Беньковім та кількох камінецьких міщан.

Пробуджене українського житя у Львові.

Знаходимо в „Новім Слові" отеї чотатки: **Постійна комісія** в народних справах урядує щодня в льокали ринок ч. 10. **Народна Лічниця** (веде д-р Овчарський) подає до відома, що з днем 2. липня с. р. почала свою діяльність. Робітниче товариство **Сила** подає до відома, що його члени можуть дальше користати з сего товариства. **Національний Музей** при ул. Мохнацького ч. 42 відчинений. Товариство ремісників **Зоря** повідомляє своїх членів, що розпочало свою діяльність. **Український шпиталь** для ранених жовнірів містить ся в духовнім семинари. Академічний хор **Бандурист** (управа Ярослав Сіманович і Остап Вахнянин) урядив у Львові дня 7. липня с. р. **український концерт** при співучасти п. Олени Парахняжівної і п. Михайла Маслюха. Супроводили пп. Дарія Старосольська і Ольга Гуґлевнівна. Хорами управляв п. Володимир Неділка. Концерт відбув ся в салі Народного Дому. **Гіпотечний Банк Земельний** урядує в своїм льокали при ул. Підвале ч. 7. **Книгарня Наукового товариства ім. Шевченка** рівнож отворена, а таксамо склеп **Достави**.

Кацали злодії.

Зі Львова втік з Москалями Ліпецький (москвофіл), директор Краєвого Союза торговельних спілок, забираючи зі собою 18 тисяч корон гроший згаданого товариства.

З Яворова.

З Яворова вивезли Москалі директора української гімназії Приймуа і двох професорів (Ліськевича і Ставничого) та кільканайцять найповажнійших міщан.

З ДІЯЛЬНОСТИ „УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО КОМІТЕТУ ПОМОЧИ ДЛЯ РАНЕНИХ" У ВІДНИ.

Головною задачею „Українського Жіночого Комітету" є дбати про ранених Українських Стрільців і жовнірів, нести їм моральну та по можности матеріяльну поміч. Комітет не щадив праці, щоб як найсовістнійше сповнити свою задачу. І сотка членів, зорґанізованих в комітеті, взяла на себе обовязок відвідувати віденські шпиталі, яких в тепер

ПРОБОВАНЄ СИЛИ.

АВСТРІЙСЬКИЙ ЦІСАР: Тьхі! Перемишль! — Тьхі! Львів! — Тьхі! Люблин! — Тьхі! Хлам!
НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР: Чекай, я літше вдару! Я згори! — Гоп! Лібава!
АВСТРІЙСЬКИЙ ЦІСАР: Ова, я літше бив!
НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР: Ану, диви ся тепер! — Гоп! Варшава.
АВСТРІЙСЬКИЙ ЦІСАР: Не то то було добре! Тепер відпочиньмо трохи і зараз будеш дальше!

(З Ору слідів: Кайзер, Франціс і Серби. Сьмітку сплійна дивна ся, що ся побаюки, що ніхто добре бить, зачали кажати: Найкріпше розкладали ся Франціс (се сорокіпуд). Вперед якийсь сьмітник з поделом. І стала кричати: Дивіть, дивіть на тих завадіяків! Вони хібнять бить по голові Миколу Миколаєвича, а одний цих жаліє їх нарих. Він відвіч бізаю торчить на сей ся дуб, то не знає бить, кажи, що вогнем в голову. Ой, йому бідному ще корону стрітить і голову скрутять).

265; жовнірів Українців буває у віденських шпиталях звичайно до двох тисяч.

Члени комітету відвідували також від часу до часу шпиталі в Бадені, Ст. Пельтені, Корнайбурзі і инших підвіденських місцевостях. Наші ранені жовніри почувають ся найбільш нещасними; вони не лише не можуть надіяти ся, як їх товариші з инших країв, відвідин та листів від рідні, але турбують ся думками, що їх майно розграблене, а рідня тинясть ся по жебрацах та примирає з голоду. Тимбільше відчувають вони потребу розради і щирого слова. Членам Комітету часто доводить ся бути свідками, як ранені, почувши українську мову, зворушують ся до сліз і ловлять за рідне слово.

Часто приходить ся обстоювати за національні права українських жовнірів, котрих помимо їх волі, а нераз проти виразного застереженя, несьвідомі люди зачисляють до иншої народности.

Розмовами та часописами і книжками піддержують ся та скріпляють ся національну сьвідомість в одних, розбуджують ся у других.

Що тижня роздаєть ся і розсилаєть ся по шпиталях по 700 примірників „Діла" і „Свободи", а від часу до часу „Вістник Союза визволеня України" і „Місіонар".

Дотепер роздано, визичено, або продано 3.500 малитвенників, 300 Кобзарів, 600 календарів „Просьвіти", 1.200 календарів вид. Штайнбренера, значне число брошурок „Союза для визв. України", 1.000 брошурок „За Україну" і инших. З того 251 посилок на фрахт, а 674 під опасками пійшло до шпиталів в инших містах Австро-Угорщини і в поле.

Чималу втіху справили хорим українські концерти, яких заходом „Жіночого Комітету" при співучасти співацького Кружка „Січи" уладжено 7 по ріжних шпиталях Відни.

Концерти і ширенє українських часописий та брошур в німецькій мові осьвідомлюють шпитальний персонал і жовнірів инших націй в українській справі.

По своїм змогам давав Комітет і грошеві підмоги, а члени, відвідуючи шпиталі, купують нераз з власних фондів папіроси, книжки, овочі і ин.

Значну скількість переношеної і нової одежі, біля і полотна роздано збігцям і людям по військових відділах робітничих. Предсідателька п. Ціпановська їздила кілька разів до бараків в Ґмінді, Ст. Міхаелі і до тих місцевостий, де були робітничі відділи, щоб приглянути ся, серед яких умов приходить ся жити там нашим людям.

Просьби хорих жовнірів ріжного змісту, як вношення подання до міністерства за виплаченє гроший за коні і чинности військові, льокація гроший на проценти, переховане вкладових книжочок і листів до родин від жовнірів, що ідуть в бій, або від тяжко хорих — дали почин до основаня Інформаційного Субкомітету при „Укр. Жін. Комітеті помочи ранених".

Інформаційний Комітет, уконституувавши ся дня 1. мая с. р., взяв на себе на час побуту у Відни слідуючі обовязки:

1. Удержувати спис (реєстр) хорих жовнірів Українців, котрих назвища і місце походженя можна дізнати ся.

2. Приниманє листів і вартісних річий від жовнірів, щоби на случай повороту до Галичині передати родині.

3. Даваня хорим жовнірам правних порад і всяких инших інформацій.

Дотепер вписано в реєстр 1.282 хорих жовнірів, полагоджено богато прошень і подань жовнірів віденських і 58 прошень з провінції, одержаних письменно.

Просьби Українських Стрільців полагоджував комітет точно і скоро, старав ся о перенесеня поодиноких Стрільців з угорських шпиталів до Відня, при кождій нагоді передавав в поле часописи і брошури, до шпиталю в Варпалині вислав біле і бандажі, Стрільцям, котрі вертали ся зі шпиталів до кадри, давав грошеві підмоги.

Стрільців, що приїхали здавати іспит зрілости, заосмотрено в нове біле, ручники, камаші.

Щоб дати їм змогу побачити ся та поговорити з нашими людьми, уладжено в стрілецькій касарни при Гольдпілятгасе 14. мая спільний підвечірок, а на другий день прогульку до Пратеру.

На вістку про страти наших Стрільців на горі Маківці устроїв Жіночий Комітет поминальне богослуженє за всіх упавших в бою Стрільців, а на братську могилу на Маківці післав металеви вінець незабудьок з синьо-жовтою лентою.

Незначні матеріяльні засоби не позволяли Комітетови дати Стрільцям помич достойну їх заслуг і самопосьвяти, однак доказом того, що Комітет все щиро дбав про Укр. Січових Стрільців, може послужити перегляд доходів і розходів Комітету до 31-го мая 1915 р.

Прихід:

	корони
Збірка членів Комітету на листи	943.09
Збірка в церкві св. Варвари	220.86
Збірка до пушок	790.22
Підмога виплачена предсід. д-ром Костем Левицьким	1.000.00
Збірка посла М. Василька	6.000.00
Українські Стрільці зложили	4.000.00
Жертви приватних осіб	3.758.52
Офіцири і жовніри з поля	867.34
Підмоги укр. запомогового комітету у Відни	1.185.00
Збірка на сходинах „Кружка Земляків"	839.86
З продажі частини молитвенників і календарів	97.46
З продажі кокардок	266.22
Жертви тов. св. Варвари, дохід з аматорської вистави	120.50
З продажі карток Стрільця Олени Степанівної	159.94
Підмога з фонду „Потреби України"	50.00
З коляди на Щедрий Вечір	110.00
Дотеперішний дохід „брутто" з українських віднак	605.60
З членських віднак	34.80
	21.109.41

Розхід:

	корони
Справленє потрібних зимових артикулів і полевого виеквіпування для поодиноких Стрільців	9.865.43
Закупно книжок для жовнірів і Стрільців	3.250.20
Підмоги в грошах хорим і неспосібним до служби Укр. Січ. Стрільцям	1.073.15
Підмоги Укр. Січ. Стрільцям з нагоди іспиту зрілости	466.60
Підмоги хорим жовнірам	340.74
Підмоги особам потерпівшим через війну	841.16
Уладженє св. Миколая для Укр. Січ. Стрільців	40.00
Устроєнє св. Вечера для Укр. Січ. Стрільців у Відни	281.12
Різдвяні дарунки для Стрільців в поли	1.669.20
Тов. „Січ" на устроєнє вечери	100.00
Пращанє Стрільців відходячих в поле	492.53
Надлад карток Олени Степанівної	165.94
Біле для жовнірів в робітничих відділах і збігців в бараках	809.99
Наклад членських віднак	206.80
Порторія, друки, сьвітло, курзори	500.49
Готівка в касі на червень	237.22
	21.109.22

При сій нагоді Комітет складає щиру подяку всім Вп. Жертводавцям за їх щедрі дари, а дальші жертви просимо слати на адресу скарбника Комітету: P. B. Lycyniak, Wien I., Sonnenfelsgasse 5, III. St.

За Комітет: **Теодозія Демчишин**, за секретарку; **Ольга Ціпановська**, предсідателька.

ЗАГАЛЬНА УКРАТНСЬКА РАДА.

Надзвичайне засіданє Загальної Української Ради відбуло ся 1. липня с. р. з огляду на наглі справи, які мусіли бути безпроволочно полагоджені. До головної Ради „Сільського Господаря" звернув ся галицький Краєвий Виділ з запрошенєм, щоби через двох своїх делеґатів „Сільський Господар" взяв участь в працях **Краєвої Комісії для справ рільничих**, а крім того, щоби від Комітету для відбудови сіл і міст, істнуючого при „Сільськім Господарі", визначив трох делеґатів до **Краєвої Комісії для відбудови сіл і міст**, що має бути утворена при Краєвім Виділі. Головна Рада „Сільського Господаря" уважала за вказане зажадати від Загальної Української Ради опінії, чи „Сільський Господар" має скористати з запросин Краєвого Виділу, бо ся справа має політичне значінє. По переведеню основної дискусії, в котрій забирали голос **пп. д-р Е. Олесницький, д-р М. Лагодинський, д-р С. Голубович, д-р Кость Левицький д-р І. Макух і д-р С. Баран**, ухвалено на внесок **д-ра Голубовича, щоби „Сільський Господар" не користав ані з одного ані другого запрошеня і в нарадах Краєвих Комісій участи не брав** та, щоби на запросини відповів письменно з поданєм річевих арґументів.

Дальше обговорено справу **відшкодованя за знищеня, спричинені війною**, і порішено робити заходи, щоби для справ відшкодованя утворені були окремі комісії з відповідним узглядненєм українського населеня, щоби для оцінки шкід покликувано в кождім випадку місцевих сільських оцінників, щоби оцінене перевести в найкоротшім часі, бо сліди затирають ся. Упрошено Головну Раду „Сільського Господаря", щоби заняла ся переведенєм сеї справи.

В справі **Боєвої Управи** ухвалено внесок президії Загальної Української Ради, щоби для полагодженя кризи в Боєвій Управі вибрати окрему комісію з рамени Загальної Української Ради та поручити їй в найкоротшім часі прийти на Загальну Українську Раду з внесками про реорґанізацію та уконституованє У. Б. У. до Комісії вибрано Ом. Поповича, Юл. Бачинського, Сид. Голубовича, Яр. Весоловського і Вол. Дорошенка.

В справі **домагань на поли шкільництва** предложив **д-р Колесса** нарис меморіялу, виробленого Культурною Радою. Рішено для остаточного усталеня домагань на сім поли відступити нарис реферату правно-політичній Комісії для зредаґованя меморіялу. В дискусії над сею справою забирали голос **д-р Баран, Ом. Попович, д-р Вол. Бачинський, д-р Ол. Колесса і М. Ганневич**. На дотичні засіданя правно-політичної секції рішено запросити президента культурної Ради п. Юліяна Романчука, д-ра Колессу і д-ра Барана.

В запиті до президії підніс **д-р Володимир Бачинський** розмову Донцова (Українця з Росії) з кореспондентами шведських і швайцарських ґазет, питаючи, чи правда, що Донцов має повновласть до виступу від імени Загальної Української Ради. На сей запит відповів віцепрезидент посол **Василько**, що п. Донцов такої повновласти не мав, але перед провіренєм, чи справді п. Донцов так висловлював ся, як принесли ґазети (що Українці не хотять освободженя цілої України зпід Росії, а лише малої її частини), не може Рада займати становища. П. Донцов сими днями приїде до Відня, президія постарасть ся справу вияснити і на слідуюче засіданє прийде з відповідю. Ред. **Весоловський** звернув ся з внеском до президії, щоби поробила політичні кроки в угорського правительства **в справі українського населеня північної Угорщини**.

На внесок професора **Боберського** рішено віднести ся до всіх наших ґазет, товариств, шкіл і т. п. інституцій, **щоби правильно уживали слова „український" а не „руський"**. На внесок **д-ра В. Бачинського** рішено візвати правно-політичну секцію, щоби в тій справі виробила окремий меморіял до властий. На тім засіданє закінчено. — За секретаріят: **В. Козловський**.

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ.

Лист з Угринова (повіт Сокаль) писаний дня 24. червня 1915.

Найдорозший Мужу! По отриманю Твого листа, котрий я отримала дня 20. червня, зараз Тобі відписую, бо хто знає, чи то вже не послідний раз пишу до Тебе свої мізерні слова. Написалаб я до Тебе богато про теперішний рух, який тут коло нас, але не знаю, чи отримаєш. Ми вже на остаттній дорозі: або смерть або житє. У нас велика зміна що години за тих пару днів. Насамперед пишу Тобі, що наші поля знищені, бо тисячі людий робили зелізничу дорогу і то на злярм. Робили дорогу з Сокаля до Грубешова (в Росії). Люди ходять як дурні, не знають що робити. Одні копають ями, аби мали до чого сховати ся, а другі постають на дорозі і радять, що робити, бо говорять Москалі і москвофіли, що як прийде Німець то всіх поріже; не пощадить нікого і село до тла спалить. Знаєш, мій Мужу, ті люди, що попиставали на православє, то всі утікають до Росії. З Опільска мали вчера забратись всі люди від рана до вечера; також зі Скоморох, з Вільхівки і зі всіх тих сіл, де були кацани. Забирають на фіри діти, збіже — всьо, що тілько мають, навіть і свині, а корови то привязують до возів і втікають в Росію, а решту зіставляють, а Москалі їм кажуть: „Возміть ще собі землі в торбинку на памятку і подивіть ся добре на свою батьківщину, бо більше вже її не будете видіти". Ой так, дорогий Мужу, така нужда коло нас; Бог знає, чи хто ще буде жити. До нині еще Богу дякувати живу, а як далі буде, то не знаю. Найдорозший, коли той лист дістанеш, то щобись знав, що то вже остатний; може вже мене і не зобачиш, ані листа від мене, може то вже раз на завше розлучить нас той остатний лист, бо що години то щось иншого. Тепер через село іде піхота від півночи, то йде вже цілий день і кінця нема і не знати, коли конець буде. В селі плач і зойк. Як я зачала той лист писати, то ще такого не було, аж тепер вже показали ся канони, здалека чути гук, аж земля ціла трасе ся; замішане, як би ціле село горіло. Боже, Боже, страшний суд настає, старі молять ся і плачуть. Не можна дивитись, бо серце пукає з жалю і зі страху. Прощай, друже мій дорогий! Може я Тобі чим провинилась, а може Тобі що сказала, то прости мені, а як я ще прожиту, то хоч ще до мене напиши, а я буду тішитись, щоб не знати яка була нужда. А коли мене забють або умру зі страху, то прощай на завше і не забувай о тій, котра тебе так вірно і щиро любила. — Остань здоров, Твоя жена Анастазія Сич.

При всяких нагодах: на вічах, на зборах, при роботі, на забавах, на весілях, хрестинах і т. д. памятаймо про жертви теперішної війни у нашім ріднім краю та ібираймо як найбільше жерте на ту сьвяту ціль народну!

ВІСТИ З ОСВОБОДЖЕНОГО КРАЮ.

Станиславів.

Від одного з виднійших станиславівських Українців, який перебув московське панованє, одержала редакція віденської „Свободи" цілий ряд цікавих подробиць про страшні дні, які пережили наші люди в Станиславові за часів московського наїзду.

По занятю Станиславова довший час — майже до половини жовтня — в Станиславові була виключно військова адміністрація. Особи комендантів зміняли ся часто; між ними один генерал, Лаврентієв, відносив ся прихильно до Українців. Сей генерал десь з кінцем вересня скликав до себе на нараду Поляків і Українців, яких імена подав директор поліції Лукомський. З Українців були на нараді о. митрат Гордієвський, о. ректор Ломницький, директор д-р Сабат, радник Клим Кульчицький і Михайло Губчак і їх генерал посадив окремо від Поляків і спитав їх, що вони за одні — руссіє чи мазепінци, на що одержав відповідь, що вони Українці. Допитував ся дальше, які вони Українці і чи ворожо відносять ся до Росії, а не одержавши відповіди, усьміхнув ся та сказав, що його се не обходить. Взагалі військові команданти оставили доволі добру память по собі, бо не напаствали людности, не арештували і не вимушували. За часів військової адміністрації отворено навіть народні і середні школи в Станиславові дня 1 жовтня м. р. — між ними і українську ґімназію, але вже 10. жовтня замкнено і опечатано всі школи, бо якраз в тім часі прийшла до Станиславова російська цивільна адміністрація.

Начальником повіту став Ґавінський (здаєть ся, змосковщений Поляк), а його заступником Ковальський, оба звичайні московські урядники хабарники. Ґавінський сейчас приказав під карою трох місяців вязниці або 3 тисяч рублів ілюмінувати всі доми і прикрасити російськими хоругвами в часі ріжних двірських сьвят, підчас яких всі начальники австрійських урядів і шкіл, котрі остали в Станиславові, мусіли являти ся на богослуженя. Начальник поробив візиту всім виднійшим Полякам, поминаючи Українців і Жидів. Взагалі з Поляками поводив ся незвичайно чемно і вшехполяки зробили йому не одну прислугу. Виднійших Поляків запрошував до себе в гостину і бував у них дома, приміром підчас сьвят. Інтеліґенція в Станиславові поділила ся на два окремі табори — австрофільський, до якого належали Українці і більша часть Жидів та деякі чесні Поляки, і на москвофільський, де належали головно кацани і вшехполяки.

Московські батюшки (військові) відправляли зразу богослуженя в православній каплиці в карнім заведеню. Десь в падолисті прийшов військовий батюшка до о. митрата Гордієвського, жадаючи відступленя греко-кат. катедральної церкви на православні богослуженя, а почувши спротив, заявив, що завтра відправить православну Службу Божу в катедрі — бо такий є приказ генерала. Не помогла жалоба о. Гордієвського перед ґенералом, бо від него ще в додатку почув, що русскіє, які проливають свою кров, чейже не будуть дусити ся в кримінальній каплици. Другого дня справді батюшка військовий слово до церкви і від сего часу в катедрі правлено православні богослуженя, а нашим сьвященикам позволено тільки правити з рана тиху Службу Божу. Наші богослуженя відбували ся в костелі при улици Собіского і в церкві в Книгинині.

В Станиславові остало богато кацапів, яких наші власти чомусь не арештували. Головним донощиком на українців був катехит о. д-р Григорій Литвинович. Москалі мали точні відомости від кацапів і вшехполяків. По своїм приході візвали д-ра Сабата, щоби віддав ключі від розвязаної московофільської бурси, якої з припорученя наших властий був куратором. Всі наші товариства розвязано. Українську книгарню сплюндровано і вивезено або знищено всі українські книжки. За українськими книжками були ревізії навіть по польських і жидівських книгарнях і забрано там українські книжки; під карою трох місяців тюрми або 3 тисячів рублів не вільно було ніякому книгареви держати у себе української книжки. Московські рабівники бушували і за українськими шкільними підручниками і всі їх знищили — навіть буквари — так що тепер в Галичині майже не застанемо українських шкільних підручників.

Цікаво, що коли за панованя військової адміністрації всі урядові оголошеня були в трох мовах — в московській, польській і українській — то з приходом цивільних властий заказано українську мову і вона в урядових оголошенях появила ся аж при кінци московського панованя, коли оголошено зазиви, щоби ловити австрійських шпіонів.

З початком грудня м. р. приїхав до Станиславова член думи Чіхачев і тоді звидів місцеві школи, між иншими і українську ґімназію, яка належить до найлїпше уряджених в цілій державі. Варта підчеркнути, що Москалі про наші школи не говорили инакше як про українські і слово „український" прийшло ся тепер загально в цілім краю (у Поляків і Жидів також) на означенє нашої народности.

Дня 18. січня с. р. прийшов до дирекції української ґімназії московський шкільний інспектор Ющенко з жаданєм видачі 60 лавок, 2 таблиць і 2 столів для курсів московської мови, які якраз тоді отворено в І. польській ґімназії. Директор д-р Сабат спротивив ся видачі, велів замкнути ґімназію на ключ і пійшов з жалобою до Ґавінського, який викричав ся на д-ра Сабата, але лавок таки не забрано.

Дня 8. лютого с. р. арештовано о. митрата Гордієвського і о. Ломницького, а в ночи з 15. на 16. лютого перевели масові арештованя. Тоді з наших арештовано д-ра Яновича, д-ра Сабата, д-ра Демянчука, Михайла Губчака, директора каси Яновського та лікаря д-ра Глушкевича (кацапо-поляка), якого взяли за д-ра Грушкевича і якого сейчас пустили. У д-ра Сабата о 12 год. в ночи Ковальський з чотирма жандармами перевів ревізію, забираючи листи, ґазети і книжки. Арештованих (між ними кромі наших були Поляки Венцель і Поддєвський — решта видні Жиди) замкнено на Дуброві. Другого дня перевезено арештованих (18 осіб) девятьма фіякрами на дворець. З переду, з боків і заду їхали козаки, а по дорозі стояли товпи народу, які вийшли на улицю попращати жертви московської дичі. Не був се похід арештантів, але тиха, поважна демонстрація проти московських опричників.

На стації всадили арештантів до кінського неопаленого воза (а була велика студінь) з кінськими лайнами і так в товаристві жандармів по 28 годинах їзди в ночи з 18. на 19. лютого приїхали до Львова.

Тут завезли всіх станиславівських арештантів до поліційних арештів при Казимирівській улици ч. 34 і помістили всіх (18 осіб!) в одній малесенькій щонці без прич і сінників (навіть без славного кібля) з маленьким отвором в горі. По двох днях за гроші дістали дві більші клїтки з причами, але дуже нехлюйні і вошиві.

В арештах застали Станиславівці около 50 виднійших львівських Українців, яких арештовано в ночи з 17. на 18. лютого. Вони мали дві казні — а кромі того окрему казню мали українські інтеліґентні жінки. В арештах були тоді: директор „Дністра" д-р Федак і д-р Охримович, Кость Паньковський, Микола Заячківський, д-р Микола Шухевич, о. д-р Боцян, о д-р Соболь, о. Бобикевич, радник Шехович, редактор Курцеба, д-р Богдан Барвінський, двох Василіян і богато академиків та гімназистів; а пань були Малицька, дві Василянки і ще якісь инші. О. д-р Боцян кождого вечера відправляв в одній більшій казни молебні, на які сходили ся всі арештовані Українці, заносячи моль-

би до Всевишнього, щоби їх виратував з московської неволі; молебні серед темної ночи, до того в вязничних мурах, робили дуже сильне враженє на присутних, нагадуючи їм часи перших переслідувань християн.

З арештованих станиславівських Українців випустили на волю 11. марта тільки д-ра Сабата, який занедужав у вязниці і якому за гроші вдало ся випустити з кримінали. Того самого дня, згідно з слідуючих днях, випустили на волю д-ра Федака, Паньковського, д-ра Барвінського, о. Бобикевича, о. д-ра Сидора і Василіян — а десь значно пізнїйше Миколу Заячківського. Д-ра Сабата пустили під услівем, що не може перебути до Станиславова, ні близко полової лінії, і поставили під поліційний догляд.

В якийсь час опісля при помочи свого бувшого ученика Семена Лабенского, бувшого редактора „Прикарпатської Руси", а тоді чиновника для „особих справ" при генерал-губернаторі — вдало ся д-рови Сабатови одержати перепустку до Станиславова і він там справді поїхав, але сейчас другого дня прийшов до него жандармський вахмайстер, а Гавиньский візвав його кромі того до себе. Д-р Сабат був недужий і до судного начальства таки не пійшов, а значови, що мають його пораз другий арештувати — по 7 днях сам виїхав до Львова, де мав зголошувати ся що суботи в поліції. У Львові запізнав ся д-р Сабат з двома нашими стрільцями і сейчас по великодних сьвятах вийшов при їх помочи в Товмаччину, де перебув до 11. червня, коли з нашою патрулею видістав ся на волю.

Наконець згадаємо, що в перших днях приходу російських військ до Станиславова Українці офіцири і жовнїри тюрмами кинули ся до української книгарні, купуючи масами українські книжки, головно Кобзаря Шевченка.

З Москалями втікли всі станиславівські капани і деякі вшеполяки.

ЖЕРТВИ
НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАТНИ.

Прислали дальше:

145 Ню Йорк, Н. Й. Іван Пізнак жертвував на вдовиці і сироти з старих країв $2.00

146. Едмонтон, Альберта, Кан. Хвальна Редакціє! Отсим посилаю Вам збірані тут гроші на бідних голодуючих з старих країв, у східній Галичині, котрі найбольше потребують помочи. Прошу помістити в часописи „Свободі" мою отсим жертводавців: Антін Романів і Павло Ковальчук по $2.00; Миколи Бабіюк і Андрій Кошмуук по $1.25; Миколи Мартинюк, Грицько Саковський і Дмитро по кінці по $1.00; Онуфрій Штефурачин, Михайло Штефурачин і Іван Остафійчук по 50 цент. — Разом $11.00

З поважанєм, А. Юскинчук.

147 Бакон, Н. Дж. Збірка від гостий, що були на балю 17. липня с. р., на вдови і сироти з старих країв $3.36

Федір Чайка, предс. Укр. Пост. Клюбу.

148 Ню Брунсвік, Н. Дж. На хрестинах у Франка Кожанського зложили гості на Фонд визволеня України: Іван Бриндзя, Іван Бриндзя, Михайло Іванів, Петро Іванів, Іван Іванів, Франко Кожанський, Йосиф Семенишин, Франко Антонишин, Мартин Середницький, Іван Мосцишин, Дмитро Василюк, Ясько Гандзяк, Лев Бурдинський, Йосиф Будак і Павлин Бабій по 25 цент.; Франко Кожанський по 10 цент.—Разом $3.45

149. Ст. Луїс, Мо. Всехвальна Редакціє! І знов посилаємо на Наші руки нашу маленьку але щиру жертву, що зібрано на хрестинах у п. Максима Коропецького. Жертводавці оті добродії: Іван Смола, Никита Мелеліз по 1.00; Н. Т. Ячник 50 цент.; Іван Заславський, Станко Пшишевський, Мартін Пшишевський, Микола Смола і Павло Зайонжик по 25 цент.; Павло Павлюк 20 цент. Максим Коропецький 15 цент.; Е. Кожара 10 цент. Разом $5.20

Вічна жертводавцям складаю щиру подяку. — З поважанєм, І. Заславський.

150. Елізабет, Н. Дж. Збірка на вічу дня 5. липня с. р. (жертви п. С. Яблоновський) $10.15

151 Федерал, Альберта, Кан. П. Шимків жертвував на вдовиці у старім краю $1.00

152. Вынсокет, Р. Ай. Хвальний Зарядє! Дня 9. серпня с. р. на вечіці в М. Ящинина жертвували на вдови і сироти з старих країв слідуючі добродії: Т. Магалас, І. Пітчак, І. Поліванський, Зоф. Загородна, М. Яницин і Магалас по 50 цент.; Лук. Самборський, І. Вакенчук, М. Ґоцак, Ф. Ф. Магалас, П. Стойко, І. Ганкевич, Й. Ґоцак і Яків Пропишин по 25 цент.; Ф. Сирота і Д. Ґоцак по 10 цент. Разом 85.20. З того заплачено за вільний перевозку 10 цент. — Остало $5.10

Українські Українці не повинні чекати на якусь організацію знову, котра дарма, дармо, дармо жертвувати так кілька марних центів для тих, котрі потрапили, по своїй найдорожших, Коли Ви свідомі, повинні на ту ціль устроювати представлени, вечерки і вишивки або вічити, а побачите, що великий гріш можно зібрати на підмогу наших нещасних родимців у старім краю. Не сиїть отже, а беріть ся до просьбіти, до вечерки! прашу, бо чим скорше візьмете ся до сего діла, тим скорше поможете Неньці Україні! — Т. Магалас.

153 Джерзи Сіти, Н. Дж. Збірка від гостий на весілю п. Йосифа Вашавського дня 7. серпня с. р. на Фонд визволеня України $5.20

Стан зложених в сім числі „Свободи" виносить $46.46. Попереднє в ч. 93. „Свободи" $20.596.30.

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $20.642.76.

ВІЧА В СПРАВІ ВІЛЬНОЇ УКРАТНИ.

XVI.

НЮАРК, Н. ДЖ.

В неділю пополудни дня 25. липня с. р. відбуло ся в нашій місцевости віче в справі самостійної України. Віче отворив місцевий парох о. П. Понятишин, який в коротких словах пояснив ціль віча і представив зібраним теперішну ситуацію в нашім рідним краю. Відтак покликав на предсідателя віча редактора „Свободи" п. В. Лотоцького, а на його заступника п. С. Гладкого. Предсідатель подякував за вибір, попросив присутних о терпеливе вислухане всіх бесідників і покликав на секретарів віча низше підписаних.

Перший прийшов до слова делеґат Загальної Української Ради, др. С. Демидчук. Його реферат був дуже гарно і всесторонно оброблений, а виголосив його бесідник з великим запалом і з вірою у красшу будучність нашого народу.

По обемистій промові д-ра Демидчука попросив предсідатель вічевиків, щоб зложили відповідні жертви на Фонд визволеня України. Збірка відбула ся в протягу кількох мінут і принесла разом $265.77 (в тій сумі містить ся справді книжий дар о. Понятишина, котрий жертвував $200.00).

Другим з ряду бесідником був редактор „Свободи" п. О. Стеткевич, котрий говорив за потребу та способи збираня жертв на Фонд визволеня України, а головно на покучі потреби наших нещасних стражаючих родимців, знищених до краю теперішною лютою війною. На кінци взивав всіх присутних, аби закинули від теперішню дру всі особисті, партійні і орґанізаційні спори, а зате з цілою силою взяли ся до праці над відбудованєм нашої занепаної вітчини.

Відтак виступив з довшою промовою п. В. Корж з Канади, який говорив про ріжні переслідуваня канадійським правительством і поодинокими шовіністами анґлійськими наших родимців, проживаючих в тій „обіцяній країні". З наведених бесідником примірів показуєть ся, що нашим людям в Канаді живеть ся нераз гірше ніж в російській неволі. Бесідник просив присутних, аби вислали до Вашінґтону відповідний протест, котрий знову американське правительство мало би переслати до анґлійского правительства в Канаді.

На остатку говорив п. Т. Рудий, взиваючи весь наш нарід до праці, до інформованя чужої преси про нашу справу та до скликаня Українського Сойму в Америці.

Після того п. предсідатель відчитав отсї резолюції, зредаговані о. Понятишином:

1) Зваживши се, що російський царат здавен-давна змагав ся і змагаєть ся знищити український народ, віче нюарських Українців пятнує як найострійше сю політику царату та бажає визволеня як українського народови так і всім иншим народам, входячим в склад російскої імперії.

2. На случай, коли по війні лишать ся в Австрії дотеперішні політичні границі, то віче домагаєть ся злуки всіх Українців галицьких і буковинських в одно політичне тіло із всіми політичними і автономічними інституціями, запорученими австрійською конституцією.

3) Зваживши се, що москвофільство є справедливим раком на орґанізм українського народа, віче нюарських Українців пятнує їх як ворогів і зрадників свого народа.

4) Зваживши се, що народна українська робота під теперішну пору в Америці вічала-б ся красшими успіхами, колиби був сотворений центральний комітет, в якім сходили-ся би всі нитки сеї роботи, віче нюарських Українців підносить потребу скликаня загального Українського Сойму в Америці і вибраня на нїм такого центрального комітету.

5) Зваживши се, що жіноцтво відграє велику ролю в житю кождого народа, віче нюарських Українців взиває тутешнє жіноцтво, щоб воно дало почин до сотворення жіночої орґанізації та загалом брало участь в народній роботі.

6) Віче нюарських Українців висловлює своє найвисше признанє Українським Стрільцям та славить ся нимі як своїми народними гордощами.

7) Віче нюарських Українців висказує своє признанє „Загальній Українській Раді" у Відни за її невтомну працю для визволеня України.

8) Віче нюарських Українців висловлює своє сочуванє всім тим патріотам (в особенности-ж митрополитови А. Шептицькому і проф. Мих. Грушевському), які томлять ся за українську справу в російській неволи.

9) Зваживши се, що канадійське правительство немилосерно угнітає тамошних Українців, віче взиває американське правительство, щоб воно узяло ся за канадійських Українцями та положило конець їх угнітови.

10) Маючи на оці сю правду, що тільки „в єдности сила", віче взиває всіх американських Українців залишити бодай на час всякі партійні спори і обрахунки.

Всї ті резолюції присутні вічевики одноголосно ухвалили.

Предсідатель замкнув віче відповідною промовою, а нарід відійшов грімко і достойно „Ще не вмерла Україна" та кілька инших народних пісень.

В. Дідилівський,
Г. Дідоха,
секретарі віча.

НОВИНКИ.

РАБУНКИ МОСКАЛІВ У ЛЬВОВІ.

Посол Чіхачев пише в московській газеті „Новое Время", що перед опущенєм Львова Москалями виїхало в Росію зі Львова 45.000 населеня. Він пише також, що Москалі вивезли зі собою збірки і документи Національного Музею, Народного Дому і Ставропігії враз з персоналом тих музеїв. Польські музеї і збірки остали непарушені. Почта до Львова курсує від 12. липня нормально. З „Просьвіти" забрали Москалі всї депозити і гроші, таксамо з „Дністра" забрали ту — незначну — часть цінних паперів, яка лишилась у підручній касі. Переважна часть майна „Дністра" в цінних паперах, зложена в депозиті Банку краєвого, була завчасу вивезена до Відня і осталась недосяжною для російських грабіжників.

—o—

ПОВОРОТ З НЕВОЛІ.

З яким поспіхом та серед якого замішаня і неладу робили Москалі відворот зі Львова, показує наглядно факт, що полишили вони чимало австрійських полонених, що були ранені та оставали в шпиталю на ліченю. Про се пише Мирон Крижановський, кадет 22. полку краєвої оборони до свого брата у Відни: „Я вільний! Москалі утікаючи зі Львова, де я лежав ранений, не мали часу мене забрати і я вернув ся до своїх. Вправді зі мною ще не дуже добре, бо я був ранений 7 ґрабовими кулями в обі ноги, але вже ходжу, опираючи ся на палицях".

—o—

ПОКЛИК ДО ПОВОРОТУ З АМЕРИКИ ПО ВІЙНІ.

Польські газети містять відозву вожда польської партії людовців в Галичині, Владислава Тетмаєра. В тій відозві Тетмаєр кличе Поляків вернути ся з Америки до вітчини, щоби своїми силами і средствами помогти знищеному краєви відродити ся економічно.

—o—

ЛИХЕ НЕ ПРОПАДЕ.

Впехольська газета „Слово Польске", що втекло зі Львова, на жаль не перестало виходити, але продовжає свою роботу ходженя проти Австрії, Німеччини та Українців дальше — в Житомири, столици Волинської ґубернії, поки і відтам незадовго не буде мусло втікати ще дальше на схід.

—o—

ВІДЗНАЧЕНЯ УКРАТНЦІВ.

Д-р Микола Коцовський, син проф. д-ра В. Коцовського, одержав в признаню знаменитого виконуваня служби перед ворогом золотий хрест заслуги з короною на стяжці медалю хоробрости. — Звісний в Бережанщині з патріотичної праці в повіті, тепер хорунжий при 19. п. краєвої оборони і втрете ранений, п. Дмитро Мартинишин за заслуги при приступі до Сзавска і Тухлі одержав в армії Лінзінґена лицарський орден залізного хреста.

—o—

УКРАТНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО У ФРАНЦУСЬКІЙ МОВІ.

В місяци липни сього року почало виходити в Льозанні, у Швайцарії, українське місячне видавництво у французькій мові п. з. La Revue Ukrainienne (Український Огляд). Перший випуск за місяць липень — се книжка о 72 сторонах, на яких поміщено добірні статї на українські теми, має на цїли знакомити французьку публику про наші справи.

Сей перший том представляєть ся дуже красно. Статї там знаходимо такі: Наша програма. — А. Зелїб: Україна й Українці. — Е. Бачинський: Наукове товариство ім. Шевченка. — В. Стефанек: Сумерк.—М. Костомарів: Дві руські народности. — В. Дорошенко: Політичні партії російської України. — Огляди. — Бібліоґрафія. — Хроніка. — Записки. В книжці поміщено кілька ілюстрацій, портрет професора Грушевського і дві карти України. Окладинка книжки прикрашена гарними колоровими українськими вишивками.

Ціна одної книжки 2.50 франків (50 ц., з пересилкою 60 ц.). Адреса така: La Revue Ukrainienne, Lausanne, Mornex ,17, Switzerland.

—o—

ПІДВИСШЕНЄ ДЕРЖАВНОЇ ПІДМОГИ ДЛЯ ВОЄННИХ ЕМІҐРАНТІВ.

Доси виплачувала австрійська держава всїм воєнним збігцям 70 сотиків денно на кошти удержаня. Від червня піднесено ту підмогу з огляду на зріст дорожнї до квоти 90 сотиків денно.

РОДИМЦІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКР. НАР. СОЮЗА.

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!
„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"
Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ.
Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! БАЙОНЦІ І ОКОЛИЦЯ!
Товариство Український Поступовий Клюб відограє
В СУБОТУ, ДНЯ 14. СЕРПНЯ, 1915.
аматорське представленє
„НАТАЛКА ПОЛТАВКА"
в гали Івана Майдаша, 94 East 21st St., Bayonne, N. J.
Початок о годині 7.30 вечер.
Вступ 15 і 25 цнт.
Запрошують всїх Русинів України з Байон і околиці. Рівнож подаєть до відома, що представленє не буде заповіджене на 17-го липня не відбуде ся з причини, що одного товариша-аматора нагле сумний випадок.
ЗА КОМІТЕТ: 93-94
Федір Чайка, предс.; Николай Фодишин, кас., Юрко Бойко, секр.

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА
за місяць липень 1915 р.

НОВОПРИСТУПИВШІ ВІДДІЛИ:

Товариство „Запорожська Січ" в Елізабет, Н. Дж.

В. 3. Барна Іванко, Могорський Михайло, Пайко Григорій, Белей Михайло, Франженич Іван, Гозгебра Теодор, Корт Михайло, Горбатий Василь, Матвіка Николай, Жмурик Василь, Маврик Антін, Напованець Стефан, Пелецак Ванко.

Товариство Тараса Шевченка в Гефтінґс, Н. Й.

В. 6. Мурайка Стефан, Пендерецький Іван, Воробель Андрій, Баран Григ., Галько Александер, Подгуний Петро, Сапка Григорій, Михайлишин Ілько, Наливайко Теодор, Перевізник Ілько, Шпортало Григорій, Сірко Стефан.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ.

В. 1. Ніх Іван, Гриц Методій, Савицький Василь.
В. 7. Токанівський Юрко, Шакалик Михайло.
В. 9. Бо-Дожеф, Томаш Іван.
В. 15. Ґеліш Николай, Рогальський Матвій.
В. 16. Чоркун Іван.
В. 18. Ковтюк Настя, Баран Марія.
В. 66. Бутрик Марія, Дубас Теодор.
В. 70. Попик Петро.
В. 76. Петрах Андрій, Рудас Петро.
В. 81. Хімік Антін.
В. 87. Пімкар-Міхайло, Бошко Ілько.
В. 102. Дорош Дмитро, Ґобр Михайло.
В. 128. Тучко Михайло, Ґандзур Теодор.
В. 133. Шпенька Анна, Кузьма Василь.
В. 135. Бенка Теодор.
В. 136. Гавриляк Григорій, Корт Николай, Хома Іван.
В. 146. Досюк Михайло.
В. 160. Колодій Марцелл, Волар Юрко.
В. 170. Мілянович Марія, Миляновича Михайло.
В. 175. Бізінська Розалія.
В. 177. Тендик Іван.
В. 192. Мацицук Григорій, Ораховський Йосиф.
В. 209. Цар Салерно.
В. 221. Шпіцуда Константин, Гаргат Томаш.
В. 231. Дембо Семен.
В. 235. Кравицький Франко, Ліко Семен.
В. 237. Домас Василь.
В. 240. Проконін Анна.
В. 247. Пішінський Іван, Домбо Николай, Гуц Теодор, Сенчишин Стефан, Цицик Іван, Лучишин Стефан.
В. 278. Сіль Марія, Гавришин Нараска, Свирідюк Володимир.
В. 300. Сапка Стефан, Тарлаш Іван.
В. 305. Пушій Григорій.
В. 316. Ґатунка Семен, Перкак Петро, Дзуцак Михайло, Валяк Николай, Ґомаль Тимко, Заблоцький Лука, Біляк Василь, Дорофей Михайло.
В. 317. Сабрак Семен.
В. 321. Сторник Андрій, Ковальський Дмитро, Гриник Григорій.
В. 323. Ворбель Ілько.
В. 326. Варкоцко Михайло, Ґомаляник Григорій.
В. 330. Лиєтей Денко.
В. 336. Третяк Іван стар., Дзрозальський Іван, Вагра Антін.
В. 341. Сенчук Теодор.
В. 349. Дмитрів Йосиф.
В. 355. Бавіта Стефан.
В. 360. Мото Николай.
В. 394. Романчук Михайло.
В. 400. Цицік Іван, Волощ Василь, Андрушко Йосиф, Чмала Іван, Ільчишин Іван.

ЧЛЕНИ ВАЖНО ПРИНЯТІ.

В. 1. Залянич Ґнат.
В. 7. Крижовій Іван.
В. 17. Ловацький Марій.
В. 26. Ґанко Григорій, Нечочко Антін, Цірка Ґриг.
В. 38. Мельник Василь.
В. 43. Єдиак Дмитро.
В. 53. Ридзай Олекса.
В. 63. Сколяк Андрій.
В. 65. Кухар Іван.
В. 66. Калько Іван, Натраль Іван.
В. 69. Теодоровський Василий.
В. 81. Войтович Петро.
В. 82. Дуда Антін.
В. 86. Добошинський Петро, Добошинський Іван.
В. 91. Радванський Михайло.
В. 104. Кульчицький Николай, Федин Ілько, Пачальник Теодор.
В. 106. Гойчар Роман, Юнак Максим, Шпирко Дмитро, Чопик Дмитро, Савчик Никола.
В. 113. Хохла Дмитро стар.
В. 142. Вашук Андрій, Наливайко Станислав.
В. 150. Амбросійчук Дмитро.
В. 160. Фурчас Анна.
В. 170. Пісецький Василь, Мазур Василь.
В. 175. Запотоцький Михайло.
В. 213. Дзус Іванко.
В. 221. Бриґінський Петро.
В. 229. Цурій Стефан, Гурський Станислав, Буч Федор, Вітушинський Григорій, Старуз Зося, Старух Антін, Сліпкин Павло, Шпінеч Дмитро, Бриндза Василь.
В. 237. Товариницький Франко.
В. 245. Бузик Григорій.
В. 274. Волошинський Теодор.
В. 276. Ясінський Николай.
В. 292. Гожа Емілія.
В. 300. Шпець Ігнатій, Олійник Онуфрій, Петренко Дмитро, Макар Іван, Кучка Іван.
В. 301. Пацурка Іван, Солон Василь.
В. 317. Чорна Олена.
В. 318. Гаврик Олена.
В. 336. Турчин Андрій.
В. 339. Палько Теодор.
В. 347. Пташинський Теодор, Замойський Григорій.
В. 350. Ямрога Войтіх.
В. 363. Кривий Михайло.
В. 379. Повадюк Теодор, Багрій Павло.
В. 397. Лущишин Василь.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ КАРТАМИ.

В. 22. Баґлей Михайло.
В. 41. Сласк Федор.
В. 52. Шкіяр Михайло.
В. 65. Моччан Лукіян.
В. 104. Шкурат Юлїя.
В. 136. Фок Торомко.
В. 146. Лисий Михайло.
В. 155. Клензакович Анна, Геба Сеня, Ренак Зузанна, Пішка Анна, Брус Павлин, Томаш Марія, Смецька Юлїя, Ренак Марія, Пашторик Юлїя, Корений Розалія, Брінчко Зузанна.
В. 175. Цвістан Михайло.
В. 213. Комарницький Василь.
В. 248. Поперечний Стефан.
В. 254. Савик Микита.
В. 283. Петрушик Франц.
В. 292. Комарницький Іван.
В. 339. Ковалічук Михайло, Ревацький Мартин.
В. 360. Кряженський Йосиф.
В. 385. Бурґин Петро.
В. 388. Заремба Юліян, Друзяк Йосиф, Дмитрик Петро.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Баланиц Йосиф, Бумич Іван, Концевський Іван, Цицик Михайло, Амбіцький Михайло.
В. 4. Гозута Михайло.
В. 7. Вітвицкий Михайло, Лоза Лука.
В. 10. Терек Василь, Горощак Іван.
В. 12. Локля Антін.
В. 16. Насєнський Николай.

Відділ 30. виключений.

В. 30. Савка Семен, Нутовиц Томаш, Ґригор Едвард, Фурґаль Михайло, Мусіка Николай, Лешко Іван, Цембрак Антін, Цап Михайло, Бісада Михайло, Зубик Николай, Сірак Михайло, Сенько Іван, Савка Леон, Рабінський Войтіх мол., Ноляка Семен, Питух Павло, Підлицкі Олекса, Іван Антін, Патрікін Іван, Пашнда Стефан, Патрікін Володимир, Осюрик Михайло, Маркович Іван, Москаль Михайло, Маденко Андрій, Лешо Йосиф, Лешо Панько, Лешо Михайло, Бравець Антін мол., Кобан Прокопа, Кобан Олекса, Кобан Марко, Кішкунич Казимир, Кобан Яким, Ґрицишин Дмитро, Гуца Петро, Гуца Олекса, Гнатрик Іван І., Фромель Стефан, Чупринин Іван, Бовша Андрій.
В. 38. Лебо Йосиф.
В. 39. Панчишин Михайло, Андришин Павло, Курек Петро.
В. 51. Лабо Станислав.
В. 52. Ярош Дмитро, Бежик Іван.
В. 56. Наконечний Петро.
В. 57. Шомак Іван.
В. 63. Ґрицак Василь, Ляко Іван, Микитин Іван, Пітик Олекса, Зубик Афтанас.
В. 69. Зуцак Іван, Калечник Семен.
В. 73. Хацковський Йосиф, Филькошевка Владислав, Филькошевський Станислав.
В. 76. Станкевич Павлина, Станкевич Франко, Шиїн Іван.
В. 81. Брадчук Стефан, Шатран Евістін.
В. 86. Сницка Данцко, Крупій Іван.
В. 96. Спомажський Іван, Рент Іван.
В. 98. Рабада Петро.
В. 99. Цінц Іван, Шкіярик Василь.
В. 102. Ведняр Іван.
В. 106. Сухоцький Михайло, Осипаславський Михайло, Мацел Йосиф, Берлій Олекса, Шабський Стефан, Матроровський Павло, Кордаш Мойсей, Гаванний Іван, Голишинський Іван, Дроох Йосиф, Дроох Дмитро, Бертнатович Николай.
В. 109. Новак Роман, Лозовський Володимир.
В. 123. Підгайна Федор, Нітуй Василь.
В. 124. Мудрак Василь.
В. 127. Кіяла Петро, Сумиановський Панько.
В. 133. Ґерчуц Павло, Тхач Василь.
В. 136. Фекак Михайло.
В. 137. Особа Дмитро, Шкіярський Дмитро.
В. 142. Кірдак Йосиф, Дмитрів Іван, Радванич Стефан, Ковальчук Петро.
В. 149. Сидник Петро.
В. 155. Гурський Йосиф, Шкабліяк Ілько.
В. 173. Заяць Іван, Кінік Іван.
В. 178. Шуцат Катерина, Захарко Анна, Дибець Онуфрій.
В. 188. Стефанів Марія, Вечнко Пайна, Кондак Марія.

Відділ 194. виключений.

В. 194. Гроцко Іван, Костишко Николай, Осипчанич Іван, Пакоснич Іван, Шабатра Онуфрій, Гунчак Атанасій, Гунчак Николай мол., Сопотик Василь, Ковах Фед.
В. 205. Пайбчат Юрій.
В. 213. Дроздов Арсеній.
В. 217. Гроєн Василь, Стуцарк Григорій.
В. 220. Сидацко Іван.
В. 227. Мацурс Антін, Мацуц Леон, Чорновський Фелікс, Ґрабо Іван, Ліпкин Михайло.
В. 225. Бінка Николай, Мельник Денис, Пивоварчик Іван.
В. 228. Гоєра Саломія.
В. 229. Дерецький Іван, Старостка Михайло, Вінчко Василь, Сакшуник Григорій, Савицький Іван, Кость Михайло, Костут Антін, Гнило Михайло.
В. 233. Колобо Дмитро.
В. 234. Чечіта Петро.
В. 237. Курпин Михайло, Калюбан Николай, Ковальчик Федор, Кішка Іван, Камінський Панькомко, Дмитрик Теодор.
В. 241. Мицка Михайло, Сорочка Стефан, Жарка Михайло.
В. 243. Дзвуг Стефан.
В. 244. Бобка Антін.
В. 245. Чичота Евстахій, Кусяр Прокіп.
В. 246. Ваґрій Семен.
В. 247. Бабійський Олекса, Гачка Петро, Гачка Антін.
В. 248. Лес Тетко, Заяць Стефан.

ВЕЛИКА ОФЕРТА.

ХТО ПРИШЛЕ ЗІ СТЕЙТІВ $2.15, А З КАНАДИ $3.15, буде мати заплачену часопись на цілий рік а в дарунку отримає великий календар Укр. Нар. Союза, або „Листи страт" які дотепер вийшли з друку. В тих листах містить ся понад 80.000 Українців, убитих, ранених або полонених в теперішній великій европейській війні.

ХТО ПРИШЛЕ ЗІ СТЕЙТІВ $1.30, А З КАНАДИ $1.60, буде мати заплачену часопись на пів року, а кромі того отримає календар Укр. Нар. Союза або „Листи страт".

Тому користайте з сеї нагоди і присилайте передплату на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Ф. 250. Ковальчик Йосиф мол. Ковальчик Йос. стар.
В. 251. Боєчак Іван. Кобзаш Іван.
В. 252. Сьвачко Василь. Урбан Михайло. Ст. Пацрій Михайло. Кунець Андрій.
В. 253. Карпик Ева.
В. 276. Білобан Катерина.
В. 277. Мовчун Яцко.
В. 282. Маршик Йосиф.
В. 290. Вагранівська Марія.
В. 292. Вовк Василий.
В. 296. Ілько Іван. Дмитрів Семко.
В. 300. Бульвах Йосиф. Сибірник Антін.
В. 318. Матуєвич Григорій.
В. 317. Семенчук Александер.
В. 320. Іванів Олекса.
В. 321. Микетак Гнат.

Відділ 325. заключений.

В. 325. Черешньовська Анна. Вовк Йосиф. Височанський Николай. Ланинець Евфросина. Добранська Сама. Данинець Григорій. Ніхлевич Марія. Ніхлевич Франціїк.
В. 330. Коротецький Яким. Ковальський Іван. Іванків Кость. Гошулак Олекса. Пишичинік Настя.
В. 332. Григорчук Ірина.
В. 335. Бутько Юрко. Мазепан Михайло.
В. 355. Маранка Стефан. Жалібський Олекса.
В. 357. Потюк Грись.
В. 363. Непорядний Григорій.
В. 365. Лис Іван.
В. 367. Бігун Николаї.
В. 369. Семканич Семен.
В. 370. Натишевський Роман.
В. 379. Ярко Нестор. Любовко Михайло. Савків Ів.
В. 384. Остаф Нестор. Левчук Ірина. Левчук Стефан. Шевський Стефан. Бурчак Дмитро.
В. 396. Рикалів Іван.
В. 397. Сабат Василь.
В. 400. Вордій-Михайло.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ КАРТИ.

В. 8. Гнна Теодор. Рущаки Филип.
В. 19. Сивак Федор.
В. 127. Хомяк Стефан.
В. 138. Фок Торомко.
В. 149. Петришин Ефрем.
В. 174. Сисоцка Сарафін.
В. 178. Шклар Михайло.
В. 191. Бутут Дмитро.
В. 217. Біляс Іван.
В. 237. Зарембка Юліян. Друзик Йосиф. Дмитриків Петро.

Відділ 275. заучив ся з 155. відділом У. Н. Союза.

В. 275. Ксенкалович Анна. Геба Сеня. Рецак Зузанна. Пішна Анна. Брус Пауліна. Томаш Марія. Счесьна Юліян. Ревак Марта. Пашерпин Юлія. Корешн Розалія. Бритко Ольга.
В. 282. Міщанський Стефан.
В. 316. Магаїт Іванко.
В. 325. Калишський Юрій. Карпицька Юлія.

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛІ.

В. 99. Пацуга Іван.
В. 209. Піда Михайло стар.
В. 254. Роман Стефан.
В. 380. Ладичак Василь.

ЗІСТАВЛЕНЄ.

В місяцю липни 1915 р. було членів в Українськім Народнім Союзі	6.057
В місяцю липни 1915 р. приступило нових членів до Українського Народного Союза	113
В місяцю липни 1915 р. принято наново в члени Українського Народного Союза	69
В місяцю липни 1915 р. принято членів з других відділів з переступними картами	88
В місяцю липни 1915 р. прийшло з инших кляс посмертного	8
Разом	6.335
В місяцю липни 1915 р. суспендовано за неплачене місячних вкладок	165
В місяцю липни 1915 р. виключено за неплачене місячних вкладок	69
В місяцю липни 1915 р. видано переступні карти до других відділів	86
В місяцю липни 1915 р. перейшло до инших кляс посмертного	8
В місяцю липни 1915 р. померло	4
Разом	332
З кінцем липня 1915 р. У. Н. Союз числив членів	6.003

ПІСЛЯ КЛЯС І СУМИ ОБЕЗПЕЧЕНЬ.

Кляса А $250	64	членів
Кляса АА $500	1.984	„
Кляса В $750	37	„
Кляса С $1000	3.928	„
Кляса ВВ $1500	7	„
Кляса СС $2000	1	„
Разом	6.003	членів

УВАГА,

котру кождий місцевий Урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і де всі статути застосувати.

Члени, оголошені в рекордбіки зиті за місяць липень 1915 р. як суспендовані або вичеркнені за неплачене місячних вкладок чи з инших причин згідно зі статутом організації, мали хатать і на далі бути членами У. Н. Союза, мусять зголосити ся в протягу сего місяця (сер.) до своїх відділів і виясати ся наново, заплативши всі свої вкладки і залежності до місцевої каси на руки місцевого традиціяра. Як сего не зробить до кінця серпня 1915, то з вересня 1915 мусять виробити нові прошеня о приняте, если хотять бути членами У. Н. Союза, подібно, як кождий новий кандидат. Ті знов члени, котрі з місяцю липню 1915 р. взяли переступні карти, а ще досі не зголосили ся до якогось иншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мають, се зробити в місяцю серпню 1915, бо на другий місяць, т. є. в вересню 1915 р. вичерпне ся їх з члена організації, а тоді вони можуть бути приняті до У. Н. Союза тілько на підставі нових декларацій (просьба о приняте).

А. Новікуак, гол. предс. У. Н. С.
М. Угорчак, гол. рев. комс. У. Н. С.

НА СЕЛО.

Тепер надійшов час, если кождий тужить за селом. Кождий хотів би відітхнути сьвіжим воздухом, потішити ся спокоєм, спочивати сьвіжу і добру їду. Хоче він замінити галасливе місто на природу. Радикальною порадою, або взяв ці собі Трінера Американський Еліксір Гірнего Вина аби вичистити організм і удержати його в частині. Зміна воздуха і покинім витворює часто внутрішні забурення в системі травлення, з чого найбільше приходить затвердженє. Средство те поправляє апетит, помагає травленю і зміцняє сили. Уклює затвердженє і болі, які повстали наслідком газів. — Ціна $1.00. Де набути по всіх аптеках.

Jos. Triner,
1333—39 S. Ashland Ave.,
(Adv.) Chicago, Ill.

Раптове ослабленє часто зникає зараз по добрім натертю Трінера Лініментом. То саме можна сказати о нервових болях голови і надуях горла. Ціна 25 ц., і 50 ц., почтою 35 ц. і 50 ц.

ДАРОМ шлю вишлемо кождому хто прислає мій адрес. Шле свій адрес, катальог книжок, музичних інструментів, фонтов, годинників і т. д. пишіть до: 33-101

ЗАГАЛЬНА КНИГАРНЯ,
393 Professor St., MONTREAL, CANADA.

ПОДЯКА.

Сьвятий Уриле! Повіримо Вас, що запомогу, якою Ви мене наділяли, я отримав і складаю за се щиру подяку Сьвятому Урядови і цілій нашій Організациї. З дальшою мою перемовою пішнав я, що се організація є первою і найлучшою в Америці, котре звертає увагу всіх Українців і Українок, котрі, де не пановали до сеї славної організациї, нехай вступають як найскорше, бо, що не було ані одного Українця чи Українки, котрі не були би з членами Українського Народного Союза.

Йосиф Ранкович,
член 181. відділу в Мерріс, Р. Ай.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Уряд „Товариства Української Січа" (середнє „Товариство Українських Соколів"), від. 170, подає до відома всім своїм членам, що звичайний місячний мітінг відбуде ся сеї суботи т. є. дня 14. серпня 1915 точно о годині 8-мій вечером в гали „Народного Дому" під числом 72 Морис стріт, в Джерзи Сіти, Н. Дж. На тім мітінгу мусить кождий член явити ся, бо є дуже важні справи до полагодженя, а також мусять принести з собою свою грамоту в цім відміненя на нову. Члени позамісцеві зводять свої грамоти в як найскоршім часі прислати почтою на руки предсідателя т. Андрея Шостака, 83 Ґрена Стр., Джерзи Сіти, Н. Дж. Також ті члени, що мають обезпечені діти в Укр. Нар. Союзі, мусять принести і дітячі грамоти, котрі також мусять бути виміненні на нові. — А. Шостак, предс.; Е. Сойка, секр. рекорд.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. сьв. О. Николая, від. 4, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбуде ся в неділю дня 15. серпня с. р. о годині 3-ій пополудни в гали Народного Дому під ч. 72 Морис Стр. Всі члени мають явити ся точно о назначеній годині. Члени, котрі не заплатять свої вкладок за один місяць, зістануть суспендовані з Братства і У. Н. Союза. — Й. Крайник, предс.; С. Ганва, кас.; М. Смакула, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 205, взиває всіх своїх членів, аби явили ся на мітінг в домі Йосифа Левандовского. Котрий член не явить ся на мітінг і до 25. серпня не заплатить своєї належитости, буде суспендований. — Й. Левандовський, предс.; І. Гавриляк, кас.; Я. Грабар, секр.

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя повідомляє всіх своїх членів, що мітінг відбуде ся 15. серпня в неділю пополудни о годині 2-гій у гали Антона Турка. Всі члени мають на тім мітінгу явити ся. Котрий член не відпав ще своєї старої грамоти, нехай се зробить тепер, бо вже найвисша пора. — Т. Молочник, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня комісцні, в сій рубрицї платить ся по 1 ніц цента по кожде слово за одноразове поміщеня, а за дальші поміщеня по 1 цт. за слово за кождочасне поміщеня. — Оголошень меншеби не приймаєсь.)

Де перебуває тепер **М. ГАВРИСИШИН**, з Вінніпег, Ман., Канада. В дуже важній для него справі зволить ласкаво в як найкоротшім часі зголоситись або донести своє місце побуту до Адміністрациї „Свобода". Просить ся також тих, хто би про него знав, зволив ласкаво донести на адресу: „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОТРІБНО МУЩИН у всіх стейтах Америки, котрі мають вічні знакомости між Українцями. Стала тижнева платня. Голоситись особисто або листовно до: G. Czyżewski, 30 Church St., Room 512, 5th fl., New York, N. Y. межи 10-ою а 1-ою год. кождого дня. 89—94

Де є **ГАНУЗЬКА СОЛОП** замужна за Гавриилом Бутовським, родом зі села Хмільно, радехівського повіта. Перед роком перебувала з чоловіком в Чікаго. Сама чи хто би знав її адресу зволить ласкаво зголоситись на адресу: Porfiry Solop, Robertson, P. O. Ardbeg, Ont., Canada. 92 94

Попукую **ВАСИЛЯ СМОЛЯКА** зі села Тилипча, повіт Борщів. Він сам, чи хто би його адресу знав, зволить зголоситись на адресу: Jurko Smolak, Algoma Mills, Ont., Canada. 92 94

ПОТРІБНО ХЛОПЦЯ до грочерні і бучерні, в віці від 16 до 18 літ, котрий уміє добре читати, писати і трохи розуміє англійску мову. Голоситись сейчас устно або письменно на адресу: К. Бірчів, 68 Greene St., Jersey City, N. J. 93—

Анастазія Михальська попукує свого тітечного брата **ПЕТРА НОГАЧА**, родом з Бурканова, повіт Підгайці, Галичина. Давнійше робив в нафтах. Хто би о нім знав, або він сам прошу ласкаво зголосити ся на адресу: Anastazya Michalska, 23 Cedar St., Curtis Bay, Baltimore, Md. 94—97.

ДЕШЕВО ДО СПРОДАНЯ 100-АКРОВА ФАРМА з забудованєм, інвентарем. Найлїпша спосібність для такого, котрий хоче робити гроші. В добазну маркет, руської церкви і польського костела. Голоситись до: Dan Kudlick, 261 Central Ave., Norwich, Conn. 94—96

ПОЗІР РОДИМЦІ! Виробленє ГЕРДАНЦІ з кораликів на годинники з гербом України. Ціна одного гербника без годинка 2 доляри, з ґарантиєю ґарантованого годинника 3 доляри. Маємо також нагайки у всяких кольорах, ціна 25 цт. за одну бонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94—

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ РЕСТАВРАНТ на продаж в місті Нюарк, в добрім місци, бізнес старий і знаний всім Українцям і Полякам. Денно приходить около 300 гостий. Продам з умиркованій цїні з причини зміни интересу. Хто хоче набути сей бізнес, нехай голосить ся по скору інформаціяо:

T. Mihrzewski,
62 Broome St., Newark, N. J.

РОДИМЦІ СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

КТО ХОЧЕ МАТИ свій або своїх родичів портрет на гарнім мотиві, котрий вартує 20.16 цвіт., то нехай вишле мотив, котрий, нехай доносить ся або можний інформації (Ріґ), часто також портрети Тараса Шевченка по кольоті, вартості 24.20 ц., або один дукат. Можна по читаню, монетовницях, Кобзарі, „Українські Мотиві", книжки о товариствах і книг, кождий і всякий інший каталог дарма. Пишіть на адресу: — 70—

RUSKA KNYHARNIA,
Im. T. Szewczenka
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ПОТРЕБА АГЕНТІВ ДО ПРОДАЖИ КНИЖОК.

Охочі люди можуть заробити собі гарний цвіт з вільних від праці годинах. Дасмо дуже догідні услівя. Пишіть на адресу: 92-94

UKRAINIAN BOOK STORE,
701 W. Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

ЩОСЬ ДУЖЕ ВАЖНОГО І ЦІКАВОГО.

Що доперва лише з другої вийшла перша в українській мові книжка „Чорної Маґії". Хто інтересує ся тією, і хто хоче пізнати її тайни, нехай пише до мене залучаючи кілька стемпелів почтових на пересилку цінника. Адресуйте: W. H. Miller, 298 Fountain Street, Winnipeg, Man., Canada 88-95

ЮЛІЯН ПАВЧАК

109 N. 7th St., Brooklyn, N. Y.

РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР, ВИПОЗИЧАЄ ВСЯКОГО РОДА УКРАЇНСЬКІ КОСТЮМИ І ХАРАКТЕРИЗУЄ ПО НИЗЬКИХ ЦІНАХ. ЗАМОВЛЕНЯ ПРИЙМАЄ НАЙМЕНШЕ 14 ДНІВ ПЕРЕД ПРЕДСТАВЛЕНЕМ.

ВЛАСНИЙ ДІМ з трема обширними площами в одним бічнім місті і недалеко Нью Йорку можете набути за дальше приступну ціну. Вимагають малий задаток а рента чи сплату по 8 до 10 долярів місячно. Голоситись до: 89-97

G. CZYZEWSKI,
30 Church St., ROOM 512, New York, N. Y.

Не зволікайте. Заки оглянете домів, зголосіть ся вперед до нас, а переконаєтесь о нашій чесній і вповні відвічальній компанії, про що посьвідчить тисячі людий, котрі закупили у нас землю і доми.

ПОЗІР РОДИМЦІ З РОЧЕСТЕР, Н. Й.

ФЕЛІКС РАДОМСЬКИЙ

404 & 1110 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

має все на складі сьвіже і ріжнородне мясо, як також всякі ковбаси масорські. — На весїля і другі забави цїни знижені. — На жадане відвозимо товар до дому. — Telephone Bell: Main 3721—W. 704-124

ПОЗІР! Одинока школа механіків, шоферів в польській мові. На літо отвираєсь сезон автомобільний. На що Вам остаєти без праці, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає комплетний курс, який треває 4 тижні. Наука в день або в ночи. Ґварантуємо лайсенси. Кошт $15

International School of Automobile Engineers, 88-111
147 E. 40th St., New York

Im. з 21 камінами **ЖЕЛЯЗНИЧНИЙ ГОДИННИК** для мущин і жінок шкарпуче сь без ланцюжка, повнотучний, а гаранцією на 20 літ. подвійні корпуси красно вирблені. Хто хоче безпутлоєсть точно і є спеціальною зробленій для людей, котрі роблять при желїзниці, і тому ратує ся 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посьлїтьвом (C. O. D.) $5.75 і за дворет пересилки, з тим прийлїдом, що кождий може його оглянути, і если йому не подобає ся — то той не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у нашого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюжок з дармовисною дозою ся даром до кождого годинника.

EXCELSOR WATCH CO.,
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill. 94-103

До хорих Русинів по всіх закутинах Злучених Держав!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ, славний спеціяліст зі старого краю, лікує всіх недужих Русинів, так мущин як і женщин свої і чужинні лікарські услуги.

Лічить з найлїпшим успіхом ревматизм всякі недужаття, колудонові недугу утроби, нирок, згрубленє жил, гемороиди, структуру або звуженє мочевого каналу, недуги венеричні, як рівнож всїлякі маслюши таких недуг, недуги скірні, ріжні затрєнєня крови і т. д.

Дасмо усім хвилкам скорші мущини, женщини і дїтки в своїм офісі або в домі пацієнтів; спеціяльно ми на увагу при помочи спеціяльств в Відни.

Если би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з першим вовнесе свою недугу, а дістане обійсну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть вовт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., cor. 14 St.
NEW YORK CITY.

Годинне обійсненє: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ЩО ГРАЮТЬ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

ПЕРША РУСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Подобна значний склад костюмів, зброї, ґрим, руських і польських костюмів всяких народностий, як також ґрим, бороди, вуси, мишки і т. д. Річи ті пишлемо по руки виконавців, а також виробляємо костюми по індивідуальному замовленю, відповідно до ваш рисунків і вимірів. Замовлене також можете приготовити і потім для представлення на кредит.

Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.

Новість!

КОЖДОМУ КОНЕЧНО ПОТРІБНО

КИШЕНКОВУ ЗАПАЛЬНИЧКУ З ОЛІВЦЕМ. 84-97

В НИЛЕВІЙ ОПРАВІ З ПРИТРИМУВАЧЕМ; НІКОЛИ НЕ ВИПАДЕ З КИШЕНІ, ВИСИЛАЄМО ЗА НАДІСЛАНСМ 30 ЦНТ. В МАРКАХ.

Агентам дасть значний опуст.

MANUFACTURING CO.,
432 E. 9th St., Dep. 3. New York, N. Y.

ЛІКИ ДАРОМ!

Пришліть 25 цнт. на покрите коштів пересилки, а я вишлю Вам на пробу даром ліки вартости $1.00. Коли по тритіх сих ліках Ви будете зовсїм здорові, тоді прошу заплатити мені $1.00. А коли будете невдоволені — не вживте нічого. Я так пересьвідчений в успіх сих ліків, що радо віддаю їх людям в сей спосіб. Коли терпите на НЕЇТРАВНІСТЬ, кашель в шкодуру, болї або відбиваню по їдженю. Жадайте ліку № 10. Певна поміч для терпелячих.

РОЗСТРОЄНЄ НЕРВОВЕ, слабість серця, дрожанє тїла, запорот голови, умлїваю, остуда нїг, брак енерґії, сильна, ґорячість, біґ серця, болї під ложатками; коли задля болю не можете лежати на лїжи, болї або шелчах; катар кишка з ґнїлию, водяне розлїваєнє, мізетні відхід з кишок. Жадайте ліку № 11.

РЕВМАТИЗМ. Жадайте Оженю № 21. Чутуєє скоро сверблячку.

НЕВРАЛЬГІЯ. Жадайте ліку № 33. Чутуєє средство.

БОЛЇ ГОЛОВИ. Жадайте ліку № 44. Помагає в 5 мінутах.

ЖЕНЩИНИ! Не терпіть що місяця. Жадайте ліку № 66, а будете благословити сей день. Сей лік є приятелем женщин і найчудеснїйшим средством в сьвітї.

АСТМА. Поки терпіть від надмірної задухи, коли сплуєтуючої ночи Вам позбавить ся. Жадайте ліку № 99.

СИ НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА

є на тепер, а на слїдуючий тиждень її не буде. Коли Ви хорі, жадайте ліку сейчас. Коли хочете більше ліків як один, то пришліть 25 цнт. за кожний лік. Для людий живих в Ню Йорку не дасмо сих ліків на пробу. — Адресуйте:

A. OWENS,
505 W. 168 St., Box 939, New York, N. Y.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ КЛЮЧИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром. Пишіть на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

МОЖНА ЗАРОБЛЯТИ 150-200 ДОЛЯРІВ МІСЯЧНО

Кождий молодий чи старший може в 4 тижнях вивчити ся на шофера і автобобільного механіка.

В нашій школї удїлять ся науку шофера в день або вечерами в рідній мові.

Получуємо ся в нашій найкучшою і найновійшою методою з великими годами на фінних найновійших автомобілях.

Властитель Mr. Strobridge, котрий є рівночасно учителем в нашій школї, був через 4 роки головним офіцієлом при шоферських-экзаменах, отже вчить так що хочуть стати шоферами так, щоби напевно могли здати екзамін. Старасмо ся для кождого з шоферським лайсенс (License) і з добру посаду.

Винагороду за науку добровільно малу.

Запишіть ся мов у нас кождого дня від годинн 3-ої пополудни до 9-ої вечером а в неділю від 3-ої до 6-ої пополудни.

Strobridge Auto School
1989 Strodway, New York, N. Y.
близько 68. улиці.

ПОЗІР! ВАЖНЕ! ЧИТАЙТЕ!

Вже вийшла на 160 сторін ілюстрована (з дуже гарними образками) книжка

„З ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ".

В тій книжці є описані всі галицькі і буковинські повіти, міста, місточка і села до котелю гадують Москалї. Если не маєте з дому жадного листа, то з тої книжки довідаєтесь, що ся діє в Вашій родинній місцевости. Сами всїх убитих, ранених і волонених Русинів-Українців і Поляків з поданем, хто де служив при війску і хто зайшов походить родом і з котрого повіту.

Ся книжка є дуже цікава і інтересна, повинна находитись у кождого і в кождій хатї.

Ціна 50 цнт. Посьмісленні можуть прислати мені-ордер або стемпсами (канадійські не приймаємо). Агентам знижка опуст. 89—96

SKLAD KNYZOK, B. Kulikowski,
432 E. 9th St., Dep. 3. New York, N. Y.

Агент асекурацийний від ога.

R. J. Glick

Офіс находить ся 39
в WILLIAM McCONNBL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ!

УЧИТЬ СЯ АКУШЕРІЇ В НАШІЙ ШКОЛІ, АБО У СЕБЕ ДОМА. ПО УКІНЧЕНЮ ВИДАЄМО ДИПЛОМ. Лічимо спішно всякі слабости мущин, женщин і дїтий. Адресуйте:

Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery
229 E. 14th St., Dpt. S. New York, N. Y
Telephone: Stuyvesant 933.

ЖМІЧНИК є одним з найлїпших домашних лїків і певним средством „проти ревматизма, болїв плечий, колена і болїв грудий. Є певне на болї ноги, на болї суставів у руки і ніг, на легке парцїнє карку, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОКУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносїть ся до генерального аґента, залучаючи 2-центову марку на відповідь. 94-124

MIKE FEDIW,
47 Ridge St.,
Hastings upon Hudson, N. Y.

Dr. LORENZ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТКАР

(з Одеси, Росія)

ОДИНОКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ В ПІТСБУРГУ

МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ

котрий говорить по українськи.

Години урядові:

Від 9-ої рано до 8-ої веч. В пятниці: Від 9-ої рано до 5-ої полоп. 64—

Від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

644 PENN AVE.
PITTSBURGH, PA.

DR. RICHTER'S Pain-Expeller

найуспішнійший лїк проти РЕВМАТИЗМА, БОЛЇВ, ПАРАЛІЖА СУСТАВІВ І МЯЗІВ.

Оригінальні пачки мають опаковане як побіч подано.

Не беріть пачок, які не мають нашої торговельної марки вверх.

Фляшочки по 25 і 50 центів в аптиках і апрост від фірми.

F. Ad. Richter & Co.,
74-80 Washington St.
NEW YORK, N. Y.

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.

(Стабровлесто канонічного Ніпара.)

Се лїчниче заведенє має вже вироблену славу. Спеціяльно лїчить тут пастарілі жіночі недуги, як також перестуджеєнє, запалєнє жилок і другі внутрішні недуги, ендеємію і сексуальні недуги як мущин і женщин. Цїлковито лїкуємо в ревматизму, нервах, скірні виходи. Лїки виробляємо по від доходящи лїкарів і виробляємо від приявенних зі старого краю. Лїкуємо ще лїкарями. 35-

Інститут отворений що дня від рана до 7-ої вечером і тиждневно на неділю.

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 116th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.

ПЕТРО ЯРЕМА

РУСЬКИЙ ЛОГРЕБНИК

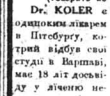

випольнює (ремонт) на весїля, хрестини і всякі другі забави.

115 Ave. A., New York, N. Y.
Telefon: Orchard 2565.

DR. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

ЛІКАР

(говорить по українськи)

Dr. KOLER є одиноким лїкарем в Пітсбурзї, котрий відбув свої студиї в Варшаві, має 18 літ досьвіду у лїченю всяких прилятних мущин і женщин.

Лїчить: загроєнє крови, уплаки немічу у мущин, всякі уплаки мочевого проводу, дикнет всякі недуги, сверблячку, шкірофіти, недуги міхура і нирок, молодечі нечистости крови або блудів молодости. Голосить ся особисто, чи листовно по дїчу.

Години приняти: від 9-ої рано до 8-ої веч. В неділї до 2-ої.

ПОДАЮ ДО ВІДОМА УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ, ЩО

1) Я є українським Христіянським Лїкарем, котрий говорить по українськи;
2) В цїлу медицину і Хірурґічно медицину як і болїзни очий, уший, носа, горла, очий, легких, серця, молодих, нирок, кишок шкірні, нервові слабости, гемороїди і секретні недуги мущин і молоді женщин.
3) Я не є лїкарем з медичної лїкарнї або інституту, алї я по ту робе пресорем, які звичайно роблять бізнес через туманчів (такий тату може хто небудь умивати в Америці) і він не має ніякої вартости, дає з огляду на мою численну практику з многих шпиталях, а є в силї дати Вам найлїпшу лїчничу опіку і пораду.
4) Удаюю охотно відповідь на всякі запити кождому, хто де мене вислисть со або кинешнє: 67—79

Dr. JOHN SMITH, Jr., 304 E. 14th St., New York, N. Y.

Офісові години: від 9-ої до 1-ої в пол і від 6-ої до 8-ої вечер. В неділї: від 9-ої до 2-ої в пол.

По 2 дол. місячно.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА!

1000 сьвіжих машин, які остали з сьвяточного запасу і які продавано по $50, ми тепер продаємо їх ціна з 20-ма ґвинтами по $21.50. До кождої машини даємо ґаранцію на 15 літ. Пришліть на $15 задатку, а ми вишлемо Вам сю гарну машину. У нас є також инші машини, які продаємо на сплату по $2 місячно. Жадайте нашого безплатного катальоґу машин, фонографів, музичних інструментів. Наш склад є отворений вечерами до 10-ої год., як получаєте модель. 48-

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.
308 GRAND STREET, D. 308 NEW YORK, N. Y.

По 2 дол. місячно.
По 2 дол. місячно.
По 2 дол. місячно.